

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Erdőteleki Mikszáth Kálmán

Általános Iskola

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2013. augusztus 31.

Érvényesség: nevelőtestületi döntés szerint

Tervezett felülvizsgálat dátuma: jogszabályi előírás, nevelőtestületi döntés szerint

Módosítás nevelőtestületi elfogadásának dátuma: 2019. szeptember 29.

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés	6
1.1 Intézményünk bemutatása.....	6
1.2 Jövőképünk	6
2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka sajátosságai: céljai, alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai.....	8
2.1 Céljaink.....	8
2.2 Alapelveink.....	11
2.3 Eszközeink, eljárásaink.....	12
2.4 Kiemelt fejlesztési feladataink.....	14
2.4.1 1-4. évfolyam kiemelt feladatai	14
2.4.2 5-8. évfolyam kiemelt feladatai	17
2.5 Az iskolában folyó nevelés-oktatás és színterei	23
2.5.2 Egyéb foglalkozások.....	23
2.5.3 Szabadidős tevékenységek.....	25
3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	27
4 A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	28
4.1 Az intézményi egészségnevelés célja	28
4.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai.....	29
4.3 Az egészségnevelés és fejlesztés területei	29
4.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink.....	31
4.5 A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák	31
4.5.2 Tevékenységi formák a többi tanórán.....	32
4.5.3 Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon	34
5 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	35
6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	37
6.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:	37
6.2 A közösségfejlesztés színterei	38
6.2.1 A tanítási óra, egyéb foglalkozások, rendezvények.....	38
6.2.2 Iskolán kívüli foglalkozások.....	39
7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	39
7.1 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése.....	40
7.1.1 A felzárkóztatás célja.....	40
7.2 A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal összefüggő	41
pedagógiai tevékenység	41
7.2.1 Beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok.....	41
7.2.2 A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység.....	42
7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása	44
7.3.1 Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:.....	44
7.3.2 Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése	45
7.3.3 Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez	52
7.4 Az integráció személyi feltételei.....	52
7.4.1 Az integrált nevelésben-oktatásban részt vevő fejlesztőpedagógus/ utazó gyógypedagógus feladatspecifikációja	52
7.5 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység	53

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.....	57
9 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	59
9.1 A pedagógusok alapvető feladatai	60
9.2 A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás	61
9.3 A tehetséges tanulók gondozása	62
9.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a	62
fejlesztése	62
9.5 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	65
9.5.1 Az osztályfőnök feladatai	65
9.5.2 Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői	66
9.5.3 Az osztályfőnöki munka tervezése	66
9.5.4 Az osztályfőnöki órák témái	67
10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái	70
10.1 A tanulók érintő kapcsolattartási formák	70
10.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	71
10.2.1 Az intézmény partneri hálózata	73
11. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje..	74
12. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai.....	75
12.1 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend.....	76
12.2 Vizsgaforma, vizsgarészek	77
12.3 A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai	78
13. A felvétel és átvétel helyi szabályai.....	79
13.1 Felvétel.....	79
13.2. Átvétel.....	80
14. A helyi tanterv felépítése	81
15. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei	84
15.1 A kiválasztás alapelvei.....	84
16.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	85
16.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	86
15.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	87
15.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	88
16.5 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének, oktatásának helyi tantervi vonatkozásai	89
17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése	90
17.1 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje az általános iskolákban.....	90
17.2 Az értékelés módja az általános iskolákban	93
17.2.1 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok/ szöveges minősítések kritériumai	94
18 A magatartás és a szorgalom minősítésének, a tanulók jutalmazásának elvei	95
18.1 A magatartás és a szorgalom minősítése az általános iskolákban	95
18.2 A tanulók jutalmazásának elvei	98
18.2.1 Tanév közben:.....	98

18.3.2 Félévkor illetve tanév végén.....	99
18.3.3 Jutalmazások a tanévzárón:	100
19.4 A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei.....	100
20 Az intézmény magasabb évfolyamába lépésének feltételei	101
20.1 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton.....	101
20.2 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton	101
20.3 A magasabb évfolyamba lépéshez szükséges vizsgák az általános iskolában.....	101
21 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	102
21.1.1 A házi feladatok fajtái.....	103
21.1.2 A házi feladatok mennyisége, minősége.....	103
21.1.3 Fejlesztési követelmények	104
21.1.4 Az önálló tanulás sikerkritériumai.....	104
22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az intézmény beiskolázási körzetében élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	105
23.1 Az egészségnevelés.....	105
23.1.1 Az egészségnevelés fő elvei	105
23.1.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai.....	105
23.1.3 Az egészséges életmódra való igény kialakításának formái	106
23.1.5 Felvilágosító munka.....	107
23.1.6 A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése.....	107
23.1.7 Iskolafogászati ellátás biztosítása	107
23.1.8 Komplex intézményi mozgásprogram	107
23.2 Környezeti nevelési program	108
23.2.1 Környezeti nevelés szempontjából eddig megvalósult célok	108
23.2.2 A környezeti nevelés színterei iskolánkban.....	108
23.2.3 Az iskola környezeti nevelés szemlélete	109
23.2.4 Alapelvek, értékek	110
23.2.5 Rövid és hosszú távú célok.....	110
23.2.6 A környezet- és egészségvédelem jeles napjai	112
24 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	113
24.1 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok	114
24. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	115
24.1.1 Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai	115
24.1.2 Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában	115
25 Intézményünk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek.....	119
25.1 A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes.....	119
konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek.....	119
25.1.1 A bűnmegelőzés tartalmi elemek.....	119
25.1.2 A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei	120
26 Az új Nemzeti alaptanterv bevezetésének időpontjai, törvényes órakeretek.....	120
27 Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Tarnazsadányi Tagiskolája intézmény specifikus rendelkezései a helyi tantervben.....	121
27.2 A magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás	121
27.2.1 A programba bevont tantárgyak:	127
30 . Záró rendelkezések.....	137
30.1 A pedagógiai program hatálybalépése.....	137

30.5 A Pedagógiai program módosítása és annak hatályba lépése	137
30.7 A pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása.....	137
31 A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje	144
31.2 A pedagógiai program jogszabályi háttere	147
31.3 Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja	148

1 Bevezetés

1.1 Intézményünk bemutatása

Az intézmény neve: Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola és
Tarnazsadányi Tagiskolája

Az intézmény OM azonosító száma: 031567

Az intézmény székhelye: 3358 Erdőtelek, Fő utca 111.

Az intézmény intézményegységei: székhelyintézmény:

Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola
- 3358 Erdőtelek, Fő utca 111.

tagintézmény:

Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Tarnazsadányi Tagiskolája
-3283 Tarnazsadány, József Attila tér 3.

Az intézmény fenntartója:

Egri Tankerületi-Központ
3300 Eger Bem tábornok utca 3.

Az intézmény alaptevékenységei: Szakmai alapidokumentumban foglaltak szerint (1. sz. függelék)

Jogszabályi háttér: 2. sz. függelék

1.2 Jövőképünk

A legszebb, legfelemelőbb hivatás: az ember szolgálata. A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat dönt el, befolyásol. Az intézmény kollektívája olyan optimista jövőképet vázol maga elé, amilyennek egy távolabbi időhorizonton látni szeretné az iskola működését, valamint annak

feltételrendszerét. Meggyőződésünk, hogy a jövőkép értékes és hatékony motiváló tényező lehet a későbbi feladatok végrehajtásában.

Olyan intézményt képzelünk el, amelyben:

- a tanulók korszerű, európai színvonalú iskolába járhatnak, ahol ellátásuk, oktatásuk a lehető legmagasabb szintű;
- a diákok a magyarság és európaiság értékeit közvetítő korszerű tudást és mintát kapnak;
- az emberi, nemzeti értékeket megismertetik, elfogadtatják velük;
- a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete van;
- a kulcskompetenciák fejlesztésével az élethosszig tartó tanulást alapozzák meg;
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges fiatalok hagyják el az iskolát, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni;
- a tanulóknak életformájukká válik a rendszeres mozgás, a mindennapos testedzés, az egészséges életmód.

Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, oktatni, aki:

- nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk nyitottá tenni;
- eleven, de ha csendes, akkor igyekszünk bátorítani;
- magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, akkor segítünk önbizalmat ébreszteni benne;
- kedves, de ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá;
- barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani;
- szorgalmas, de ha nem az, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt;
- ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket;
- tisztelettudó; szófogadó és illedelmes, tiszteli a tapasztaltabbakat;
- kitartó, de nem önfejű;
- együttműködő, de nem konformista

NEVELÉSI PROGRAM

2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka sajátosságai: céljai, alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai

„Összejönni – jó kezdés

Együtt maradni – haladás.

Együtt is dolgozni – siker.”

(Henry Ford)

2.1 Céljaink

Alapvető nevelési célunk az egész személyiség, az értelem, az érzelem, a fizikum, a jellem harmonikus és differenciált fejlesztése.

Célunk, hogy változatos, a kreativitást, a tehetség kibontakozását, az alkalmazásképes tudást biztosító, a gyerekek egyéni fejlődési üteméhez igazodó tevékenységekkel kialakítsuk az élethosszig tartó tanulás iránti igényt és az ehhez szükséges kompetenciákat. A tanuló rendelkezzen az egyetemes, történelmileg időt álló emberi értékekkel.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú oktatási intézményekben történő helytálláshoz. Kiemelten kezeljük a tehetséggondozást, a fejlesztést, a felzárkóztatást. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak a készségeknek képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Célunk minél több sikerélményhez juttatni a tanulóinkat.

Célunk, hogy intézményünkben jól érezzék magukat a tanulók.

Célunk, a nevelés keretében a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásának alakítása, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatása, a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítése.

Célunk, az ökológiai szemlélet kialakítása, mely nem helyezi az embert a természet fölé, sőt tudatosítja, hogy az emberi lét a természet harmonikus működésének függvénye.

Célunk, hogy az iskolai és családi nevelés eredményeként és hatására kialakuljon és megmaradjon tanulóinkban az embertársak iránti kellő tolerancia, a másság elfogadása, a beteg, sérült, fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítő magatartás.

Kiemelt céljaink:

- Értékes hagyományaink megőrzése, továbbfejlesztése.
- A szociokulturális különbségek enyhítése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, roma illetve a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók továbbtanulási esélyeinek növelése.
- A kompetencia alapú oktatás megtartása, fejlesztése.
- A Komplex Alapprogram bevezetése, megtartása, fejlesztése.

Feladataink a célkitűzések megvalósítása érdekében

- Meg kell tanítani, hogyan éljenek jogaikkal, hogyan teljesítsék kötelezettségeiket.
- Ki kell alakítani a társadalmi együttéléshez, az önműveléshez alapvető képességeket és készségeket.
- Fel kell készíteni a tanulókat a természeti és társadalmi környezet megismerésére, szeretetére, védelmére.
- Gondoskodnunk kell a különböző képességű, illetve eltérő ütemben fejlődő tanulók egyéni fejlesztéséről, ennek érdekében az osztálybontásoknál, csoportbontásoknál a tanulók egyéni képességeit kell figyelembe venni, a tananyag kiválasztásában és feldolgozásában alkalmaznunk kell a lehetőségeket a tehetségek kibontakoztatására, a lemaradó tanulók felzárkóztatására, a differenciált ismeretátadásra. Törekednünk kell a társadalmi hátrányok – legalább részbeni – ellensúlyozására.
- Fokozott figyelemmel kell kísérni az új tanulók beilleszkedését, az alsó és felső tagozat közötti átmenet zökkenőmentességét, a 8. osztályosok pályaválasztását.
- Az esztétikai nevelés terén fontos feladat az iskola külső és belső rendjének, tisztaságának, otthonosságának megteremtése és megőrzése. A tanulók által készített rajzok, tárgyak a folyosók, tantermek díszítésénél kerüljenek felhasználásra. A gyerekek szép iránti igényét minél kisebb korban ki kell alakítani.
- Az érzelmi, akarati nevelés terén a stressz és az agresszió kezelésének megtanítása a feladatunk.

- Az érzelmi nevelés, a közösségformálás eszköze a sokszínű, igényes zenei élmény, a mozgással, tánccal, játékkal egybekötött csoportos éneklés, közös muzsikálás.
- Meg kell találnunk az erkölcsi értékek tudatosításának lehetőségeit. Az erkölcsi nevelés eredményességét szolgálja a hit- és erkölcstan oktatása.
- Valamennyiünk feladata az alapvető magatartási normák ismertetése, elfogadtatása, megkövetelése.
- Minden érdeklődő számára biztosítanunk kell a versenyzés, a sportolás lehetőségét, a játék örömét, a kirándulások, túrák pozitív hatását.
- A testi és szellemi fejlesztés mellett minél több praktikus ismeret elsajátítására lehetőséget kell adni.
- Gondoskodni kell a szabadidő hasznos eltöltéséről a tanulók és a szülők igényeinek figyelembe vételével.
- A tanulószobai csoportok működtetésével biztosítanunk kell a rászoruló tanulók napközbeni felügyeletét. Biztosítanunk kell otthonos környezetben a nyugodt tanulás feltételeit. Megfelelő segítséget kell nyújtanunk az írásbeli házi feladatok elkészítéséhez, a szóbeli megtanulásához, a tanult ismeretek megszilárdításához.
- Az oktatási módszerek kiválasztásában a tanulók aktív részvételét biztosító és változatos munkaformákat kell alkalmazni. Tudatosan terveznünk kell a tanulók motiválását, hiszen ez mindenfajta tevékenység kiinduló eleme. Eredményessége sikerélményhez juttatja a tanulókat és a pedagógusokat egyaránt.
- Különböző anyagrészek, műveltségi területek, tantárgyak közötti összefüggéseket fel kell tárni.
- Az IKT eszközök és az internet adta lehetőségeket ki kell aknázni és meg kell tanítani a gyerekeknek azok etikus használatára.
- A digitális kompetencia fejlesztése során el kell érünk, hogy a gyerekek megismerjék és hatékonyan, biztonsággal tudják használni a különböző információhordozó eszközöket, és maguk is elő tudjanak állítani prezentációkat (bemutató, videó, projektek, suliójság).

A kitűzött célok teljesülését abban látjuk, ha:

- Egyre kevesebb gyermeket visznek el a szülők iskolánkból.
- A 8. osztályos tanulóink pályaválasztása eredményes (sikeres felvételi, megállják a helyüket – a szülők felelősségét figyelembe véve).

- Eredményesen szerepelnek tanulóink a tanulmányi és sportversenyeken.
- Az évismétlők százaléka csökken.
- Csökken a lemorzsolódás.
- Javulnak a kompetencia felmérések eredményei (figyelembe kell venni az adott évfolyam képességeit!)
- A szülők és a fenntartó pozitívan értékeli az iskolában folyó munkát.
- Tanulóink megállják helyüket az életben, jó szakemberekké, becsületes állampolgárokká válnak.

2.2 Alapelveink

- Nevelő munkánkat hassa át a gyermek iránti őszinte szeretet, tisztelet, megbecsülés, a gyermek szabadságának és méltóságának tiszteletben tartásával.
- A gyermeket különleges védelem illesse meg, mindig és minden a gyermek érdekében történjen.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezz.
- A követelés és tisztelet egységének szem előtt tartása mellett a pozitívumokra való támaszkodás elve érvényesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalma érvényesüljön a pedagógiai munkában.
- A nevelés elősegítse a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségei és képességei kibontakoztatását.
- Legyen alapja a szakmai munkáknak az új dolgok iránti fogékonyság és nyitottság, az innováció.
- Nevelőmunkánk során a tervszerűség, a rendszeresség, a következetesség, a folyamatosság és a tolerancia érvényesüljön.
- A személyiségfejlesztés középpontjában az egyéni képességek kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése álljon, melyet az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és egyéni bánásmóddal érünk el.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában az élményszerű tanulás, a problémahelyzetekből kiinduló tevékenységek, a kreativitást ösztönző feladatok álljanak.
- Nevelőmunkánkat a humánus magatartásformák, a szokások megerősítése jellemezze.

2.3 Eszközeink, eljárásaink

A tanítási-tanulási folyamat irányításának alapeleme a **motiváció**. Fontos a gyermekek számára a **felfedezés öröme** megteremtése. Pedagógusaink mindig szem előtt tartják, hogy a **tanulói, gyermeki tevékenységeken alapuló** módszerek a legeredményesebbek. A hagyományos módszerek között elsődlegességet biztosítunk a **tapasztalatszerzésnek, szemléltetésnek, beszélgetésnek, tevékenykedtetésnek**.

Eredmények elérésének **eszközeként** az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- Következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében.
- Folyamatos ellenőrzéssel kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat.
- Rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról.
- Az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.
- A hatékonyabb nevelő-oktató munka érdekében egyéni foglalkozásokat, korrepetálásokat.
- Problémákkal küszködő tanulóink képességét felzárkóztató és fejlesztő foglalkozásokon fejlesztjük.
- A tehetséges tanulóknak szakköri munkát, tehetséggondozó foglalkozást, tanórán kívüli egyéb foglalkozást biztosítunk.
- Törekszünk az IKT eszközök alkalmazására.

A különböző képességű tanulók fejlesztésének eszközei:

Székhelyintézmény:

- Tanórai differenciálás, változatos munkaformák alkalmazása.
- Komplex Alapprogram bevezetése 2019 szeptemberétől.
- Az enyhe fokban értelmi fogyatékos valamint az autista tanulók nevelését, oktatását integráltan szervezzük meg.
- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését egyéni vagy kiscsoportos formában végezzük gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus segítségével.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra külön is odafigyelünk, és számukra biztosítjuk az esélyegyenlőséget

- A tehetséges tanulók számára igény szerint szakköröket működtetünk, illetve a 8. osztályos tanulóink részére felvételi előkészítőket szervezünk.
- Tanulmányi versenyek szervezésénél a megyei, országos versenyek kiírásai alapján tartunk házi versenyeket, vagy csak iskolai versenyt hirdetünk meg.
- A diákjogok érvényesülése érdekében működtetjük a diákönkormányzatot.

Tagintézmény:

- Tanórai differenciálás, változatos munkaformák alkalmazása.
- Komplex alapprogram működtetése 2018 szeptemberétől.
- Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók oktatását integráltan szervezzük meg.
- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését egyéni vagy kiscsoportos formában végezzük gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus segítségével.
- A roma nemzetiség számára a népismeret oktatása mellett biztosítjuk a szociokulturális helyzetből adódó esetleges hátrányok csökkentését, az iskolai előmenetelt, a tehetséggondozást.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra külön is odafigyelünk, és számukra az biztosítjuk az esélyegyenlőséget
- A tehetséges tanulók számára igény és lehetőség szerint szakköröket működtetünk.
- Tanulmányi versenyek szervezésénél a megyei, országos versenyek kiírásai alapján tartunk házi versenyeket, vagy csak iskolai versenyt hirdetünk meg.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi **eljárásokat** alkalmazzuk:

- Minden tanulót egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét.
- Nevelő-oktató munkánk középpontjában a tapasztalatszerzésen és tevékenykedtetésen alapuló ismeretszerzés áll.
- Osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, fejlődési folyamatuk irányítására,
- A fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden

tanítványában keresi a tehetséget. Megindítja tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába, megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

2.4 Kiemelt fejlesztési feladataink

Intézményünkben a legfontosabb feladat a tanulók *korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése*, valamint *személyiségük teljes körű fejlesztése*.

2.4.1 1-4. évfolyam kiemelt feladatai

Énkép, önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az iskolaszakasz bevezető időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet- és tevékenységváltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni.

A tanító biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, a feladatokkal való megküzdés élményét, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, s ne végzetes kudarcként, hanem hasznosuló tanulással éljék meg sikertelen próbálkozásaikat is.

A sokféle közös tevékenységben való részvétellel sajátíthatják el a gyerekek leginkább azokat az alapvető magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyulásaikat, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét.

Hon-és népismeret, nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak e fejlesztési terület irányában. Fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést – célirányosan használjon fel. A haza fogalmát megtöltse tartalommal, gondoskodjon a nemzeti kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti hagyományok ápolására és a hazaszeretet példáinak megmutatása mellett a hazaszeretet tevékenységekben megnyilvánuló gyakorlásához is teremtsen feltételeket. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a

hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása, a kulturális értékeikkel való ismerkedés és az elfogadásukra, a megbecsülésükre, a tiszteletükre való ráhangolás. A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel **az európai azonosságtudat, az egyetemes kultúra** iránti fogékonyság, mert a gyerek olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába jut, amely a későbbiekben utat nyithat, és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez.

Környezeti nevelés

Az iskolába lépő kisgyerek az óvodából sok olyan hasznos tapasztalatot, élményt és érzelmi alapvetést hoz, amelyik megalapozza az alsó tagozat tudatosító, attitűdformáló, szokásalakító tevékenységét a környezettudatos magatartás formálásához.

A kisiskolások környezeti nevelésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek.

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

Az alsó tagozat tanulási tevékenységeinek egyik leglátványosabb eredménye az új nyelvhasználati módok, az olvasás és az írás megtanulása és használatának eszközzé fejlesztése. Tekintettel arra, hogy a nyelvhasználati módok megtanulása egymásra épül, fejlesztésük pedig szorosan egymáshoz kapcsolódik, a velük való foglalkozás helyes arányainak kialakítása különös figyelmet igényel a tanítótól.

A különböző nyelvhasználati módok tanulásának pszichológiai és szociokulturális feltételeiben igen jelentős eltérések tapasztalhatók a tanulók körében. Ezért súlyos hiba, ha a tanítás feszített tempójú, egységes haladási ütemet vár el a tanulóktól, nincs tekintettel eltérő jellemzőikre, fejlesztési szükségleteikre. Az olvasás és az írás, valamint a szövegalkotás tanulásának kezdeti időszakában a szokásosnál is nagyobb szerepe van az egyéni különbségek figyelembevételének, a differenciált fejlesztésnek. Ilyen módon érhető el, hogy az olvasás, a szóbeli és az írásbeli önkifejezés élmény, örömteli tevékenység lehessen a gyermeknek. Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók saját olvasatuk szerint értelmezhessék a szöveget, kapjanak ösztönzést arra, hogy felépítsék magukban annak képi világát. Az értő olvasás fejlődésében fontos lépés az a tapasztalat, hogy a szöveg nemcsak irodalmi

élményt nyújthat, hanem ismeretforrás is, s az így megszerzett tudás felhasználható újabb feladatok megoldásához.

Az anyanyelv emeltebb igényű használatának megalapozása is kisiskolás korban veszi kezdetét az ösztönös nyelvhasználat tudatosítási folyamatainak beindításával.

A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások hasznának és felhasználhatóságának korai megtapasztalása, s ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével.

Tanulás tanítása

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőttkori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés, stb.) is.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) alakításának megindítása is hozzá tartozik.

Testi és lelki egészség

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek testi fejlődését és otthoni neveltetését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítsége, indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), attitűdformálás, magatartási minták közvetítése a cél. Továbbá olyan személyiségvonások fejlesztése, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. feladattudat, a gyermek önmagáért és környezetéért érzett felelőssége, az együttműködés képessége, a közösség ügyei iránti érdeklődés, figyelem és tenni akarás, a véleménynyilvánítás igénye, a tolerancia, a türelem alapjai). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

2.4.2 5-8. évfolyam kiemelt feladatai

Énkép, önismeret

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítani, amely fokozza az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. A Nemzeti Alaptantervben megnevezett nevelési értékek abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is aktív részeseivé válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel.

Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóink az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Környezeti nevelés, környezettudatosság, fenntarthatóság

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A **fenntarthatóság** pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információs és kommunikációs kultúra a megismerést, az eligazodást, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálása, felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, felhasználása, közvetítése, alkotása.

Kiemelt feladat a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere.

A közoktatás egész időszakában minden műveltségi területen nagy gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során. Az információs és kommunikációs kultúra részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője.

Tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában:

- az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása;
- az egyénre szabott tanulási módszerek,
- eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei;
- az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása;
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása;
- az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen

nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit – az önálló ismeretszerzés érdekében – a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és ruházza fel azokat életszerű tartalommal. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, a mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

A pályorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi állampolgári kompetenciák körét is meghatározni, nevezetesen a jogait érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

2.5 Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

2.5.2 Egyéb foglalkozások

2.5.2.1 A napközi otthon

A napközi otthon a tanórára való felkészülés helye. A jogszabályi előírások alapján az intézményben a tanítási napok délutáni időszakaiban napközi otthon működik a **székhelyintézményben és a tagintézményben igény esetén 1-8. évfolyamon.**

A napközis foglalkozásokon a 16 óráig való benntartózkodás értelmében a megjelenés kötelező, mentesítés a vonatkozó jogszabályok értelmében lehetséges.

A tanuló aktív résztvevője a napközis nevelő által szervezett foglalkozásoknak. A tanulmányi eredmény erőteljes romlása esetén az igazgató dönthet úgy, hogy a napközis foglalkozás kötelezőségére a szülőnek javaslatot tesz.

A napközi fontos, hogy nyugodt, otthonos környezetben segítse a tanulók felkészülését, fejlesztő hatású legyen.

Egyik feladata, hogy hatékonyan használja, töltsse ki a tanulási időt. A nevelő segítsen elsajátítani a tanulókkal az egyes tantárgyak tanulási technikáját. A másik fontos feladata, hogy segítsen a szabadidő hasznos eltöltésében: rövid kirándulások, séták szervezése, az iskola környékének megismerése, segítségnyújtás az iskola környezetének tisztántartásában, kézműves és kulturális foglalkozás

szervezése, könyvtárhasználat szorgalmazása, felkészülés segítése az iskolai- és osztályszintű rendezvényekre,

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen. A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

2.5.2.2 Szakkörök, délutáni foglalkozások

A tanulók sajátos érdeklődési körének kielégítésére szolgál. A szakkörök célja a tehetség kibontakoztatása illetve gondozása. A szakkör vezetője felelős a szakkör működéséért, legfőbb feladata a tehetségfejlesztés és versenyre való felkészítés.

A szakköri jelentkezés adott tanévre szól. Amennyiben a szakköri tevékenység akadályozza a tanulót a mindennapos felkészülésében, a szaktanárok, illetve az osztályfőnök javaslatára a részvétel felfüggeszthető, illetve megszüntethető.

2.5.2.3 Tanfolyamok

A szülők igényeinek és a tanulók érdeklődésének megfelelően szervezett önköltséges foglalkozás, amelynek összhangban kell lennie a nevelési programmal.

2.5.2.4 Tanulmányi és sportversenyek

Lehetőséget nyújtson a megszerzett tudás kipróbálására és fejlessze a tanuló személyiségét is. Külön szaktanári felkészítést kaphatnak azok a tanulók, akik különböző szintű (iskolai, járási, városi, országos, levelezős) tanulmányi versenyen indulnak. Ennek érdekében az iskolai könyvtár és a számítástechnikai infrastruktúra minden pedagógus és tanuló előtt nyitva áll.

2.5.2.5 Korrepetálás - Tehetséggondozás

Az órai fejlesztő munkától eltérő, okfeltáró és sajátos módszereket, eszközöket alkalmazó foglalkozás mellett biztosítsa a tanulók egyéni felzárkózását, illetve tehetségük kibontakozását.

2.5.2.6 Diákönkormányzati foglalkozás

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselésére, a szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az intézmény diákönkormányzata a tanulóközösség által elfogadott, a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján dolgozik.

A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat (DÖK) képviseli, jogait gyakorolja. A diákönkormányzat tevékenységét az intézményvezető által intézményegységenként megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagógusokon keresztül is érvényesítheti jogait, de közvetlenül is fordulhat az iskola vezetőségéhez.

2.5.2.8 Könyvtárlátogatás

Az intézményben iskolai könyvtár működik. Ennek programja a pedagógiai program mellékletében található. Legyen jártas a könyvtár használatában, tudjon önállóan ismeretekhez jutni. Feladati között prioritást élvez az önálló ismeretszerzést segítő szolgáltatás, a tanuló megismertetése a könyvtár használatával a könyvtári órák és a tanulási idő keretében.

2.5.2.9 Iskolai diáksportkör

A diáksportkörök a tanórán kívüli testedzést biztosítják szervezett keretek között.

2.5.2.10 Fejlesztő foglalkozás

A tanulók tervszerű, kiscsoportos formában történő képességfejlesztését szolgálja.

2.5.3 Szabadidős tevékenységek

2.5.3.1 Műsorok, ünnepélyek

Az iskolák hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának, valamennyi pedagógusnak, tanulónak egyaránt joga és kötelessége. Az ünnepélyek, megemlékezések a tanulók nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetének mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, türelem alakítására, a közös cselekvés örömére, az új közösségek formálására szolgálnak. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

Cél, hogy az intézményi rendezvényekre (ünnepélyekre, tanulmányi és sportrendezvényekre stb.) való megfelelő színvonalú felkészítés és felkészülés a pedagógusok és a tanulók számára egyenletes – a képességeket és a rátermettséget figyelembe vevő – terhelést adjon.

Az iskolai szintű ünnepélyeken, rendezvényeken a pedagógusok és a tanulók megjelenése kötelező az alkalomhoz illő öltözékben.

Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei

- ✓ 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe
- ✓ Karácsonyi ünnepély
- ✓ 1848. március 15-i forradalom ünnepe
- ✓ Anyák napja *(szabadon választható formában)*
- ✓ Évnyitó, évzáró ünnepély
- ✓ Ballagás

Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények

- ✓ Tanulmányi versenyek, sportversenyek
- ✓ Halloween délután
- ✓ Adventi hét
- ✓ Mikulás ünnepség *(szabadon választható formában)*
- ✓ Gyermeknap
- ✓ Farsang
- ✓ Néphagyományok, népszokások ápolása tanórai és szabadidős tevékenységek keretében.
(pl. advent, karácsony, farsang).
- ✓ Műveltségi foglalkozások, vetélkedők

2.5.3.2 Sportfoglalkozások

Fejleszti a tanulók sportolási képességeit.

2.5.3.3 Osztályprogramok, múzeumlátogatás, színházlátogatás, kiállítások látogatása, erdei iskola, tematikus táborok

Eltérő élethelyzet gyakorlása, ismeretszerzés, kulturált viselkedés gyakorlására ad lehetőséget.

A tanulóknak biztosítja a környezetváltoztatás, új élmények befogadásának lehetőségét.

(Igény esetén önköltséges)

2.5.3.4 Tanulmányi kirándulás

Az iskolában hagyományosan szervezendő program. Céltudatos, tananyaghoz, illetve ismeretkörhöz kapcsolódó helyválasztással, a tanulók, gyerekek felkészítésével és felkészülésével, feladatok, megfigyelési szempontok adásával hasznosan segít az oktatásban, ismeretbővítésben. A nevelési-oktatási tevékenység során tanultak alkalmazására, új ismeretek szerzésére nyújt lehetőséget valós élethelyzetben. *(Igény esetén önköltséges.)*

3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiségfejlesztés nevelő-oktató munkánk része és célja is egyben. Pedagógiai munkánk eredményeként szeretnénk eljuttatni tanulóinkat arra a fejlődési szintre, hogy autonóm módon, belső ösztönzéstől indítva törekedjenek közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás és tevékenységformák következetes végrehajtására, vagyis konstruktív életvezetésre.

Pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók egész személyiségének fejlesztése áll.

Kiemelt területei:

- A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével és a mozgáskultúra megalapozásával, a mindennapos testnevelés biztosításával, az iskolai sportkör működtetésével, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítésével, az azt elősegítő szokások alakításával, az érzelmi élet gazdagításával, az önismeret fejlesztésével, a reális önértékelés fejlesztésével, a társas kapcsolatok igényeinek erősítésével.
- A természetvédelmi nevelés, a fenntartható fejlődés tudatosítása, a természet szeretetére nevelés.
- A szocializáció folyamatainak elősegítése: a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, a kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával.
- Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

- A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában elsődleges szempont az életkori sajátosságok és az egyéni sajátosságok figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés.

Mindezeket elősegíti a Komplex alapprogram bevezetése és működtetése.

A tanulás színterének nem csak az osztálytermet tekintjük, hanem minden helyet és alkalmat, ahol direkt vagy indirekt úton tudatosan formáljuk tanulóink személyiségét. Nem mi tanítunk meg mindent, de a gyújtópontban nekünk kell állnunk. Tanulóink adottságaiból, motiváltságából és céljaiból adódó egyéni különbségeikhez alkalmazkodva igyekszünk mindenkit eljuttatni azokhoz a maximumokhoz, amelyekhez eljuttathatók. Különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra.

4 A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

4.1 Az intézményi egészségnevelés célja

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektívan felmérni saját egészségi állapotukat, hogy *készségükké váljon az egészségvédelem* (az egészségmegőrzés, az egészségre káros szokások elutasítása, az egészséges életmód, az egészségfejlesztés módszereinek alkalmazása). Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha erre a tanórán alkalmazott alternatív módszerek alkalmazására, vagy az azon kívüli programok keretében lehetőséget kapnak.

Ezzel a programmal azt szeretnénk elérni, hogy tanulóinkban kifejlődjön az egészség- és környezettudatos magatartás.

Ennek keretében:

- Arra törekszünk, hogy az egészségnevelési programunk szerves része legyen a lakóhelyünk, Erdőtelek község egészségfejlesztési törekvéseinek.
- Intézményünk, mint intervenciós rendszer a tanulók egészségvédelme mellett a pedagógusok és a tanulók családtagjainak egészségvédelmét és egészségnevelését is fejleszteni kívánja.

- Ösztönözzük, hogy az egészségügyi ellátórendszer játsszon nagyobb szerepet a megelőzésben és az egészségfejlesztésben. Fenntartjuk és fejlesztjük kapcsolatainkat egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Arra törekszünk, hogy a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
- A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Rendszer keretében rendszeresen sorra kerülő fizikai és edzettségi állapotmérések eredményeiből levont következtetések alapján az iskola testnevelő tanára az egészségfejlesztési program tanévi rendszerességű felülvizsgálatára javaslatot tehetnek.
- Olyan nevelési-oktatási gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.

4.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai

- Konkrét, korszerű ismeretek nyújtása az egészségük megőrzésével kapcsolatban.
- Az egészségmegőrzés gyakorlati formáinak megismertetése, jártasság kialakítása azok gyakorlásában.
- Pozitív beállítódás kialakítása az egészséges szokásformák kialakítására.
- Az egészség, mint érték, és mint örömteli állapot megélésére való képesség kialakítása.
- A helyes döntéshozatal képességének kialakítása saját életmódjukkal és környezetükkel kapcsolatban.
- Megfelelő hozzáállás és segítőkész magatartás kialakítása sérült és fogyatékos emberek iránt.
- A káros szenvedélyek megismertetése, és kellő negatív társítást kialakítása gondolkodásukban ezek iránt.
- Fokozott figyelmet fordítása a szexuális kultúra, a családi és társas viszonyok előkészítésére.
- Életkornak megfelelő közlekedési szabályok megismertetése.
- A baleset-megelőzés és a veszélyhelyzetek felismerésére való törekvés kialakítása.

4.3 Az egészségnevelés és fejlesztés területei

Az intézményi egészségnevelésnek és -fejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a

lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak, az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az intézmény pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek a területek a következők:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulás folyamata
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelésének lehetőségei
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai a szenvedélybetegségek elkerülése
- az optimális tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az egészségneveléssel összefüggő megfelelő tanári magatartás, gondosság az intézmény szervezettségére

Az egészségi állapotot genetikai és környezeti tényezők, valamint az életmód és az egészségügyi ellátó rendszer működése határozzák meg alapvetően. Az iskola a szocializáció kiemelt színtere, ezért a fenti tényezők alakításában, befolyásolásában döntő szerepe van. Ugyanis a tanulók hosszú éveket töltenek az intézményben, mely időszak alatt érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, a preferenciák kialakítását. Tehát a családi környezet mellett az intézmény a szocializációnak azt a színterét is jelenti, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

4.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Az egészségfejlesztés egy olyan folyamat, amely során a teljesség igényével az optimum elérésére kell törekedni. A feladatok pontos megjelölésének érdekében külön területekre osztottuk fel azokat a tevékenységeket, melyeknél fejleszteni kívánjuk az egészségre való nevelés fontosságát.

Az egészségnevelés fő feladatainak rendszere

EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Szomatikus nevelés	Pszichohigiénés nevelés	Szociohigiénés nevelés
1. higiénés nevelés: személyi higiéné környezeti higiéné	1. egészséges életvezetés	1. konfliktuskezelő technikák
2. a fertőző betegségek, az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzésére	2. a stressz elhárítása	2. kommunikációs készség fejlesztése
nevelés		
3. kondicionálás, testnevelés, sportolás	3. az egészségre káros szokások tudatosítása (alkohol, drog, dohányzás stb.)	3. feszültségek oldása
4. balesetek megelőzésére nevelés	4. érzelmi nevelés	4. egészségpropaganda
Eredmény az egészséges életmód		

4.5 A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

4.5.1 A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon

Testnevelés és sport órákon A testi nevelés rendje

Az egészséges tanulókat a testnevelés és sport óráról átmeneti időre is csak orvos mentheti fel. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik. A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az orvos könnyített vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő számukra. A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az óratervi testnevelés órán, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania. A szakorvos a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

A testnevelés és sportot tanítók a mindennapos munka során:

- alkalmazzák a tartásjavító gerinctorna gyakorlatait;
- fejlesztik a motoros - és koordinációs - képességeket az életkori sajátosságokhoz igazítva;
- ügyelnek a sportjátékok, az atlétika, a torna gyakorlatanyagának tervszerű, folyamatosan kontrollált, a „fair play” szellemében történő végrehajtására;
- figyelemmel kísérik az alapvető testápolás, öltözködés és egyéb higiénés normák betartását /beleértve a környezet állapotát/;
- előtérbe helyezik a mozgásból eredő esztétikum, örömszerzés funkcióit;
- felhívják a figyelmet a sportból eredő balesetveszélyekre, sérülési lehetőségekre, illetve ezek megelőzésének lehetőségeire.

4.5.2 Tevékenységi formák a többi tanórán

Osztályfőnöki órákon kötelező egészségnevelő téma feldolgozása, melyek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség. Igény szerint külső szakember/orvos, védőnő, egészségsszervező/meghívása, valamint lehetőség szerint kortárssegítő középiskolások részvétele az osztályfőnöki órákon. A helyes testtartásra minden tanórán és minden évfolyamon figyelmeztetjük a tanulóinkat.

Az egészségfejlesztési és -nevelési program témaköreinek feldolgozására lehetőség van minden tantárgy keretein belül, erősítve a testi-lelki egészség magasabb szintre jutását (osztályfőnöki, biológia-egészségtan, környezetismeret, természetismeret, etika, vizuális kultúra, ének-zene)

Ezek a témakörök a következők:

- ✓ az egészséges táplálkozás;
- ✓ az aktív szabadidő helyes eltöltése;
- ✓ az erőszakmentes konfliktus-kezelés és megoldás;
- ✓ az egészségkárosító magatartásformák kerülése;
- ✓ az áldozattá válás elkerülése érdekében teendő feladatok;
- ✓ a dohányzás, az alkohol és drog;
- ✓ a szexualitás, az AIDS;
- ✓ a higiénés magatartás;
- ✓ a balesetek megelőzése, betegségek elkerülése;
- ✓ az egészség megóvása;
- ✓ a mentálhigiéné, a krízisprevenció;

- ✓ a társas kapcsolatok a társadalomban, családban.

Társadalomtudományi

tantárgyak

Célkitűzések:

- helyes értékrend felállítása;
- az emberi érzelmek megfogalmazásának és kinyilvánításának különböző módjai;
- hazafias érzések kidomborítása;
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősségérzet kialakítása;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése (fogyasztóvédelemi kérdések);
- az idegen nyelvek területén az egészséges életmóddal kapcsolatos témakörök feldolgozása.

Természettudományi

tantárgyak

Célkitűzések:

- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása;
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás;
- a családi életre nevelés fejlesztése;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése;
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség;
- globális összefüggések megértése;
- rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket;
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást;
- ösztönözzenek az egészséges életmód elsajátítására;
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat; mutassanak követendő mintákat és ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egészségének megőrzése érdekében).
- A természettudományos tantárgyaknál elengedhetetlen, hogy a tanórák keretében átfogó képet alakítsunk ki tanulóinkban a környezetünkről, és érdekelté tegyük őket abban, hogy a jövőben

úgy alakítsák életmódjukat, hogy azzal minél kisebb mértékben károsítsák önmagukat, környezetüket.

- A biológia-egészségtan órákon keresztül az emberi test felépítésének, működésének ismertetése, különös tekintettel a kezdődő kamaszkori problémákra. Elsajátítják az elsősegélynyújtási technikákat. Segít a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában.
- Magyarország természeti értékeink megismerése, és figyelemfelhívás a gyakorlati tapasztalatok megszerzésére (túrázás).
- Az egészséges táplálkozás kiemelkedő fontosságára irányuló figyelemfelhívás. Mindezt a gyakorlatban hasznosítjuk: az alsós tanulók az életvitel és gyakorlat tantárgy keretein belül egészséges ételeket készítenek (saláták).
- A családi életre nevelésen belül, az egészséges párkapcsolat és szexualitás szerepének kihangsúlyozása.
- Balesetvédelmi előírások ismertetése, kihangsúlyozása, különös tekintettel a kísérletet bemutató tantárgyi órákra (fizika, kémia).
- A tanulók ismerjék fel a fizikai törvényszerűségeket és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat.

Készségtantárgyak

- Különböző művészeti alkotások elemzése, melyek során fejlődik, formálódik a tanulók esztétikai érzéke. A festő- és grafikusművek tapasztalásával közelebb kerülnek az emberi test anatómiájához.
- A saját és más népcsoportok kulturális értékeinek megbecsülésére való nevelés.
- A felső tagozatban a technikaóra lehetőséget biztosít arra, hogy a diákok elsajátítsák a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

4.5.3 Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon

- Sportköri foglalkozások szervezése.
- A sportegyesületekben végzett munka elősegítése és elismerése.
- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása az óráközi szünetekben, az ebédlőben, a délutáni foglalkozások, szabadidős programok során, valamint az osztálykirándulások alkalmával.

- A kulturált viselkedés követelményinek megismertetése és gyakoroltatása a közlekedésben, vásárláskor, az utcán és az iskolában.
- A tanár-diák, a diák-diák, a gyermek-szülő viszony és magatartási normák megismertetése, szünetekben, osztálykirándulásokon, sportversenyeken, napköziben.
- Háziversenyek, túrák, gyermeknap megszervezése.
- A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem az egyéb foglalkozások terén: színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti közösségformáló csoportok működtetése.

Egyéb szervezett szabadidős programok:

- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakhoz igazodva.
- Tevékenységek a különböző ünnepekhez kapcsolódóan.
- Osztályok közötti sportversenyek szervezése.
- Téli időszakban jeges-havas nap szervezése, jégpálya használata.

Egészségnevelési feladataink megoldásában ***kiemelt szerepet kap az egész napos iskola, a napközi, a tanulószoba, a menza*** a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

Az iskola teljes körű iskolai egészségfejlesztési programon alapul az egészséges életmódot támogató vonatkozó intézményi munkarend.

5 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés és sport, a technika életvitel és gyakorlat, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezése szükséges lehetőség szerint a pedagógusok számára.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának ***célja***, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat; ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos **kiemelt feladatok**:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

4. Elsősegély-nyújtási alapfeladatokat a NAT EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉG TERÜLETE:

„Az ember megismerése és egészsége fejezet” határozza meg.

•

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia és egészségtan	rovarcsípések légúti akadály artériás és ütőeres vérzés komplex újraélesztés
kémia	mérgeзések vegyszer okozta sérülések savmarás égési sérülések forrázás szénmonoxid mérgezés

fizika	égési sérülések forrázás
testnevelés és sport	magasból esés, horzsolások, törések, ficamok, szakadások
természetismeret, természettudományi gyakorlatok	alapfokú elsősegélynyújtás

5. Az az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén,
- segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése;
- a mentők hívásának helyes módja;

Évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

6.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

6.2 A közösségfejlesztés színterei

6.2.1 A tanítási óra, egyéb foglalkozások, rendezvények

Az iskolában a tanulók tanórai illetve tanórán kívüli foglalkozások alatti tevékenységei jelentékeny mértékben formálják, alakítják a különféle szintű közösségeket. A kooperativitásra épülő tanulásszervezés révén az osztály és az azon belül létrejövő közösségek moráljának pozitív alakítása a pedagógus feladata.

Az iskola a tanulók érdeklődése szerint egyéb foglalkozásokat szervez. Ezek szervezését a tanulók közössége, a nevelőtestület tagjai, a szülői munkaközösség kezdeményezhetik az igazgatónál.

Az intézményben az alábbi tanórán kívüli szervezett foglalkozási formák vannak: *napközi, délutáni foglalkozások, felzárkóztató foglalkozások, egyéni foglalkozások a szakkörök, műhelyfoglalkozások, tanulmányi, szakmai és sportversenyek, könyvtár, kulturális rendezvények, diákönkormányzati foglalkozások.* A foglalkozásokon törekszünk a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítésére, így ezek a programok a gyermek- és ifjúságvédelem fontos színterei, ugyanakkor kiváló lehetőséget nyújtanak a tehetség és képességek kibontakoztatására.

A szabadidő hasznos eltöltésének színterei a napközis tanulók számára a sport, kézműves és kulturális foglalkozások, játéktanulás, kirándulás, tematikus csoportközi napközis programok.

Az intézmény hagyományainak ápolása, vetélkedők a játékos, közösségi szereplésre adnak lehetőséget, s hogy a tanuló szokatlan helyzetben alkalmazza tudását. Lehetőséget nyújt színpadi szereplés gyakorlására, a szülőkkel való kapcsolattartásra, kreativitásra, kommunikációra, művészi hajlam kifejezésére, népi hagyomány ápolására.

6.2.2 Iskolán kívüli foglalkozások

Az 1 napig tartó tanulmányi kirándulásokon a tanulók megismerik hazánk tájait, kulturális örökségeit.

A lehetőségekhez mérten nyári tematikus táborokat is szervez az intézmény, melyek *önköltségesek*.

A szabadidős tevékenységek során múzeum-, színház-, állatkerti- és mozilátogatások színesítik a diákok életét az osztályok *anyagi lehetőségeihez mérten*.

7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a BTM, az SNI és a hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, BTM és SNI tanulók együttnevelése, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása. Ennek érdekében:

- Heterogén összetételű osztályok, csoportok kialakítása.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés.
- Gyermekközpontú, családoorientált nevelés kialakítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- A társadalmi integráció támogatása.
- Az iskolai befogadás és nyitva tartás alkalmazkodása.
- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás optimális feltételek biztosítása.
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.

- Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételeivel megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.
- Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (pl. mentorálás, *ÚTRAVALÓ MACIKA – Út a középiskolába*) támogatása és biztosítása.

7.1 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az intézménybe járó tanulók jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrányok minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését.

Ennek hatékonyságát növeli a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kez ügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.

7.1.1 A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.

- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

7.2 A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

7.2.1 Beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnék. A zavar létrejötté egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a pedagógiai szakszolgálatral való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- **Pszichés zavarok** állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarcűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- **Tanulási nehézségek** váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem, hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória, észlelési zavarok).
- **Rossz vagy hiányos szocializáció** okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

- A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

7.2.2 A beilleszkedési, tanulási és magtartási zavarral küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

7.2.2.1 A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.
- A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

7.2.2.2 Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 7 fő),
(a szakvéleményben, szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint)

7.2.2.3 A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember

- ✓ Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- ✓ Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- ✓ Mozgásfejlődés
- ✓ Érzelmi élet fejlődése
- ✓ Beszéd fejlődése
- ✓ Érzékszervek fejlődése
- ✓ Prevenció, reeducáció

Részképesség zavarok megszüntetése

- ✓ Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- ✓ Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)

Ismeretek bővítése

- ✓ Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

7.2.2.4 Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7.2.2.5 A fejlesztés fő területei

- **Nagymozgások**
 - kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.
- **Szenzomotoros integráció** (érző-érzékelő, mozgásos idegi szabályozás összhangja)
 - egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció, oldaliság
- **Perceptuomotoros készség** (érzékelő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbségek meglátása, vizuomotoros integráció.

➤ **Személyiségfejlesztés**

- A foglalkozások légköre, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékosság mind hozzájárulnak a jóteknő cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása

A hatályos jogszabály értelmében sajátos nevelési igényű tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

7.3.1 Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:

A sajátos nevelési igényű, magatartási zavarokkal, tanulási zavarokkal, illetve részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk iskolánkban. Az 1-8. évfolyamon pedagógusaink az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók számára felzárkóztató, korrepetáló, képességfejlesztő órákat szerveznek.

Fejlesztő munkánk a játékosságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmekeket keltő tevékenységeken alapul.

Tanórán belül törekszünk az egyéni képességekhez igazodó munkaformák, egyéni fejlesztés, ösztönző értékelés, csoportos fejlesztés, tanári differenciálás, kooperatív munkaformák alkalmazására. Tanórán kívül működnek napközis foglalkozások, kiscsoportos rehabilitáció, fejlesztő foglalkozások, felzárkóztatások.

Intézményünk fontos feladatának tartja a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrációját. Fontos annak felismerése, és a

tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian “különbözőek vagyunk”, s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat is jelenthet a közösségek és a társadalom számára. Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a “másság” értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet ez a folyamat. Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására. Fejlesztő, nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei határozzák meg.

7.3.2 Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

7.3.2.1 A fejlesztés alapelvei:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus segítségével történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatjuk az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermekek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

7.3.2.2 Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- ✓ a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- ✓ a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- ✓ a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- ✓ a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- ✓ a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

7.3.2.3 A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén:

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasás (diszlexia), a helyesírás (diszortográfia), az írásmozgás (diszgráfia) és a számolás (diszkalkulia) területén nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, vagy kevert típusú zavar formájában jelennek meg.

Diszlexia- az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- ✓ a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- ✓ hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- ✓ értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- ✓ gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- ✓ rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- ✓ írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- ✓ vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka során specifikus olvasászavar esetén törekszünk elérni a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasási készséget, segítve az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- ✓ a rövid távú emlékezet,
- ✓ az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- ✓ a testséma biztonságának kialakítása,
- ✓ az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel
- ✓ az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,

- ✓ a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- ✓ az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- ✓ az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- ✓ az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgrafiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- ✓ a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara
- ✓ beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén)
- ✓ helyesírási hibák halmozódása
- ✓ a tollbamondás utáni írás hibái

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén törekszünk kialakítani a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, elősegítve az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- ✓ a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- ✓ a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- ✓ a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- ✓ a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara Jellemzői:

- ✓ csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- ✓ szaggatott betűalakítás és betűkötések
- ✓ rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség
- ✓ egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- ✓ kialakulatlan kézdominancia
- ✓ lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé

- ✓ továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás)

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- ✓ a testséma biztonságának kialakítása,
- ✓ a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- ✓ az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- ✓ a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése sikertudat kialakítása

Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- ✓ a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- ✓ a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- ✓ a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara
- ✓ a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- ✓ helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei
- ✓ szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya
- ✓ számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei
- ✓ mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége
- ✓ számjegyekre vonatkozó lexikai hibák

- ✓ komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- ✓ gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége
- ✓ figyelemzavar

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak, de előfordul elkülönült formában is. A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- ✓ matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- ✓ a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- ✓ a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- ✓ a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- ✓ a sorozataalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- ✓ segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- ✓ a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- ✓ a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- ✓ az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá olyan viselkedésszervezési problémák is, amelyek az érzelmi

kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, szorongás, és az alkalmazkodóképesség eltérő fejlődésében mutatkoznak meg.

Jellemzői:

- ✓ szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani
- ✓ komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni
- ✓ az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók
- ✓ motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.)
- ✓ megkezdett tevékenység befejezetlensége
- ✓ ingersorozatok hibás kivitelezése
- ✓ tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- ✓ én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek

A fejlesztés célja:

A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése, a társadalmilag elfogadott magatartásminták kialakulásának elősegítése. A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- ✓ fokozott egyéni bánásmód
- ✓ az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- ✓ feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- ✓ motiválás, sikerélmény biztosítása
- ✓ a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
- ✓ önértékelési képesség fejlesztése
- ✓ sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása.
- ✓ együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- ✓ a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

7.3.2.4 A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során az intézmény szoros együttműködésre törekszik a gyermek diagnózisát felállító Szakértői Bizottsággal, a Nevelési Tanácsadóval és a szülőkkel. A gyógypedagógus a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv alapján végzi munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását, fejlődését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

Az intézmény minden tanulónknak biztosítja a rehabilitációs időkeretet a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően, és az egyéni szükségleteket figyelembe véve kiscsoportos formában.

Ez alapján egyéni fejlesztési terv készül a tanév elején. A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik, az „Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlődési lapon”.

Az intézmény minden tanév végén (június 30-ig) jelzi az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

7.3.2.5 Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése és kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki az adott feladat elvégzése érdekében.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A vonatkozó hatályos jogszabály alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. Ennek egységesítésére közös értékelési szempontrendszert használ intézményünk, így a tagiskolák között nincs eltérés az írásbeli értékelés terén. A tanítási év végén a tanulóknak az egyes fejlesztési területeken elért eredményeit, és nehézségeit szintén szövegesen értékeljük, és a következő tanítási év egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez szükséges javaslatokat fogalmazunk meg.

7.3.3 Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán. Egyéni fejlesztési tervek elkészítése

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7.4 Az integráció személyi feltételei

Az integrált oktatást segítik intézményünkben:

- fejlesztőpedagógus/utazó gyógypedagógus

7.4.1 Az integrált nevelésében-oktatásában részt vevő fejlesztőpedagógus/ utazó gyógypedagógus feladatspecifikációja

- Segíti a pedagógiai diagnózis értékelését.
- Javaslatot tesz a fogyatékoság illetve a sérülés típusához, a tanuló egyéni igényeinek megfelelő környezet kialakításához.
- Segítségnyújtás a speciális eszközök és módszerek kiválasztásához és alkalmazásához.
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz az értékelésben.
- Terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján, támaszkodva az ép funkciókra.

7.5 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység

A köznevelésben a legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. A kisiskolás korban kell elkezdenni a tehetséges tanuló általános képességeinek fejlesztését. Alapozó munkát kell végeznünk, mely során nem csupán a tanuló erősségeire összpontosítunk. A „gyengébb oldalt” is fejlesztenünk kell, mert gátolhatja a tehetség fejlődését. A felső tagozatban (12-13 éves kor körül) már többnyire megjelenik a speciális tehetség, így ott már speciális tehetségfejlesztést folytathatunk, ám továbbra sem szabad megfeledkezni a gyengeségek fejlesztéséről. Az iskolának nagy felelőssége van a tehetségazonosítás és a speciális szervezeti formában való továbbfejlesztés terén. A tehetség kibontakozását serkentheti a pedagógus ösztönző attitűdje, a kedvező légkör, a bizalom, a játékoság, a motiváció. Ellenben gátolhatja a teljesítménykényszer, a túlzott fegyelem, a kreativitás lebecsülése.

A tehetséges tanulót szociális környezet veszi körül, amelynek feladatai vannak a tehetséges tanuló fejlődésében. Ilyen környezet az iskola és a család is. E kettő együtt „tehetséggondozó műhely” vagy „tehetséggát” lehet a tanuló számára. Ha felkészült pedagógus és támogató szülői háttér veszi körül a tehetséges gyereket, akkor megkapja a lehetőséget tehetsége kibontakoztatására, fejlődésére.

A tehetségek esetében elsődlegesnek tartjuk a felismerést és valljuk, hogy „valamiben mindenki tehetséges”. A tapasztalat is mutatja, hogy a tanulói teljesítmények a pozitívumokra való támaszkodás elvét alkalmazva hozhatók felszínre a legjobban. A kimagaslóan jó képességek fejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy e képességek és segítségükkel elért kompetencia „megmérlessen”, e kompetencia birtokosai fórumokat kapjanak személyiségük és tudásuk „közkinccsé” tételére, ahogy céljaink szerint ezt majd felnőtt korukban is tehetik hasznos tagjaivá válva környezetüknek, teremtve harmóniát ezzel önmagukban is.

Iskolai szinten a tehetségek számára helyi versenyek rendszeres rendezésével, eredmények elismerésével segíthetjük tehetséges tanulóinkat. Természetesen nem csak intézményi szinten kell elősegítenünk szereplésüket, az iskola életének nyitottnak kell lennie a térség, szakmai megmozdulásaira, az ezeket irányító szervezetek felé.

A tehetséggondozás az intézmény minden pedagógusának feladata és felelőssége. Pontosán fel kell tárnunk azokat a képességeket, amelyek bizonyos tevékenységi területen megadják ezt a sikerélményt a tanulóknak. A hatékony tehetséggondozás alapvető feltétele a szülői házzal való együttműködés. A meglévő versenyrendszer támogatása és folytonos fejlesztése ezért is fontos, de a verseny nem kizárólagos forrása a sikerélménynek.

Feladat így:

- ✓ a versenyrendszer támogatása,
- ✓ az intézmény díj- és elismerés rendszerének támogatása, fejlesztése,
- ✓ olyan tevékenységi formák felkutatása, támogatása, amelyben a tanulók sikerrel és örömmel vesznek részt.

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
Tehetségek felismere	- megfigyelés - házi versenyek (szaktárgyak, különböző művészeti ágak, kiállítás stb.) - speciális képességeket mérő tesztek	tanító, szaktanár	folyamatos
Tehetségfejlesztés (iskolán belül)	- egyéni fejlesztés - differentiált tanórávezetés - szakkör - sportkör	- fejlesztést végző pedagógus, - minden pedagógus, - szakkörvezetők - testnevelő tanár	tanév vége/eleje folyamatos
Tehetségfejlesztés (iskolán kívül)	- közös fejlesztés egyes területeken más iskolákkal - kapcsolatok különböző szakmai szervezetekkel - a tehetséges tanulók irányítása - szakkörökbe, zeneiskolába, sportegyesületekbe, stb.	minden pedagógus	folyamatos
Fejlesztés hatékonysága	- versenyeredmények összegzése, értékelése - szakköri lemorzsolódás	- iskolavezetés, - munkaközösség vezetők, - szakkörvezetők - szaktanárok	félévkor és tanév végén

8. A Komplex Alapprogram

8.1 Célok, alapelvek, feladatok

8.1.1 Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

8.1.2 Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevető alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

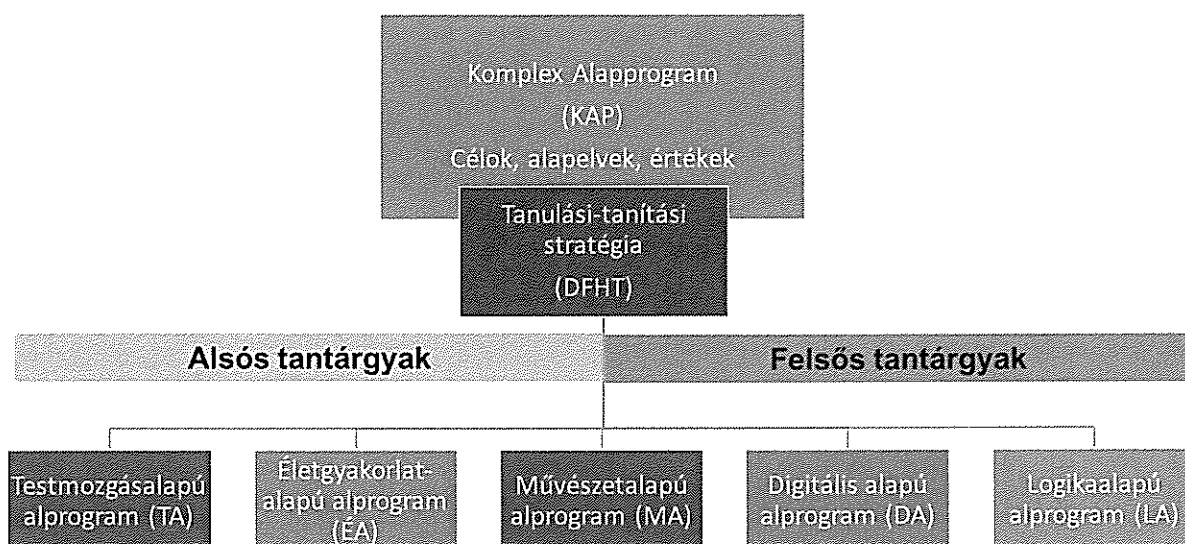
A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;

- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

8.1.3 Fejlesztési feladatok:

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- Egyéni haladási ütem kialakítása differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással.
- A tehetséges gyermekek valós szükségleteik szerinti segítése a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszony kialakítása.
- Tanulóink önbizalmának és önértékelésének növelése, a pozitív énkép erősítése, a belső kontrollal való beállítódás, a felelősségvállalás és az önállóság fokozása.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlat meghonosítása.
- A DFHT módszer alkalmazása.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- A diagnosztikus, a formatív és szummatív mérések alkalmazása a mérési, ellenőrzési, értékelési rendszerben meghatározott rend szerint.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

8.1.3.1 Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).

- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

8.2 A Komplex Alprogram megvalósítási területei

Alprogramok

- Testmozgásalapú alprogram (TA)
- Életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)
- Művészetalapú alprogram (MA)
- Logikaalapú alprogram (LA)
- Digitális alapú alprogram (DA)

Minden alprogram minden évfolyamon megjelenik hetenként egy órában a délutáni időszávban.

Komplex óra

A tanítási órák 30%-ában a pedagógusok Komplex órát tartanak. Ez tartalmaz:

- alprogrami elemeket (10%): legalább egy alprogrami kapcsolat megjelenik a tanítási órában.
- DFHT módszert (20%), melynek 50%-ában alkalmazzák a KIP módszert, a másik felében pedig a differenciált egyéni, páros és csoport munkaformát, a kooperatív módszert.

Ráhangolódás

Heti három alkalommal reggelenként az osztályfőnökök 15 percben ráhangolódó beszélgetést tartanak a gyerekek számára. Célja az osztályközösség formálása, a gyerekek motiválása, személyes kapcsolatok építése.

Te órád

A gyerekek érdeklődésének és a pedagógusok választásának megfelelően heti két alkalommal szervezünk Te órád foglalkozást, amely lehet játék, környezeti, mozgásos, kézműves, és egyéb foglalkozás az igényeknek és a lehetőségeknek megfelelően. A Te órád foglalkozások a délutáni időszávban szerveződnek.

8.3 A pedagógusok feladatai

- Házi feladat: lehetőleg a pedagógus nem ad házi feladatot a tanulóknak. A foglalkozásokat úgy kell megszervezni, hogy a tanultak rögzítése megtörténjen a tanítási órákon, illetve a különböző foglalkozásokon.
- Az értékelés: az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.
- A pedagógusok megszervezik a DFHT órákat, és elkészítik a kapcsolódó dokumentumokat.
- Megszervezik és megtartják a választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, és elkészítik a kapcsolódó dokumentumokat.
- Tapasztalataikat, dokumentációjukat megosztják a kollégákkal.
- A pilot időszakban folyamatosan adaptálják, formálják a rendszert, visszajelzést adnak.

9 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglalt keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

9.1 A pedagógusok alapvető feladatai

- A nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján történő munkavégzés.
- A magasabb jogszabályokban, a Pedagógiai Programban, az SZMSZ-ben, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Adminisztrációs munka pontossága, a formai követelmények, a határidők betartása.
- Kiemelt figyelem fordítása a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztésre, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.
- Aktív részvétel a nevelőtestület, a munkaközösségek munkájában, az éves munkaterv megvalósításában.
- Az intézmény céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- A tanulók személyiségfejlesztésének a tanítás-tanulás folyamatában tervszerű végzése, s ennek keretében a tanulók minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.
- Különös gond fordítása a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.
- A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában a kulturált emberi viselkedés szabályainak gyakoroltatása.
- Megbeszélés napi rendszerességgel a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel a legfontosabb napi feladatok kialakítása és egyeztetése céljából.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programokban való részvállalás.
- Heti teljes munkaidejének 80 %-át (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének 60%-ában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások tartása.

- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, azzal összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, eseti helyettesítés ellátása.
- A tanuló tanulmányi eredményeivel kapcsolatos dokumentáció folyamatosan aktualizálása (naplóvezetés, üzenők, tájékoztató füzetek).
- Törekvés a szakmai és pedagógiai tudásának, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények és a módszertani fejlesztések megismerésére, önképzés.
- Lehetőség szerint publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.
- Az intézményi munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció).
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé *(a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása)*.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesítése a pedagógiai munkájában.

9.2 A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás

- Munkáját a tanulócsoporthoz adaptált vagy saját maga által készített tervek szerint végzi. *(tanmenet, tematikus terv, óraterv, foglalkozási terv)*
- Rendszeres előzetes felkészülés a tanítási órákra és az egyéb foglalkozásokra.
- A tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelő differenciált munkaszervezés.
- A motiválás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása.
- Változatos munkaformák alkalmazása.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- A tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése és értékelése annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;

- Törekvés az a számonkérésben és az értékelésben az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására.
- Különös gond fordítása a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.
- A tanulók fokozatos szoktatása az iskolai élet szabályainak betartására, házi rendjének megismertetése, betartatása.
- Annak biztosítása a tanulók számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.
- Törekvés a tanulás megszerettetésére, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetésére.
- A tanulók spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.
- Egyéb foglalkozások szervezése a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően.

9.3 A tehetséges tanulók gondozása

- Tehetségazonosítás, a tanuló tehetségének megfelelő fejlesztési szintér felé irányítása.
- Tanórai differenciált feladat adás a tehetséges tanulóknak.
- Egyéb foglalkozások szervezése és vezetése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle versenyekre, vetélkedőkre.
- Tehetséggondozó módszer alkalmazása.

9.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvélemények és szakértői vélemények megismerése, annak ajánlásainak figyelembe vétele és mérlegelése az érintett gyermekek tanításakor és osztályzásakor.
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.

- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

b) Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	• képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció • képességek felmérése az iskoláztatás folyamán, pl. induktív gondolkodás mérése	• pedagógus, • fejlesztő pedagógus, • pszichológus	tanév eleje
	• megfigyelés • dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	• tanító, • szaktanár, • osztályfőnök	folyamatos
	• dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	• tanító, • szaktanár, • osztályfőnök	tanév eleje, illetve közben
	• beszélgetés (gyerekkel, szülővel)	• tanító, • szaktanár • osztályfőnök	folyamatos

	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, otthon-iskola napló vezetésével stb.)	- tanító, - szaktanár, - osztályfőnök	első félév
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni(képesség) fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	- pedagógus, - fejlesztő pedagógus	folyamatos
	differentiált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	- érintett pedagógus, - korrepetálást vezető pedagógus	folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció, stb.) relaxáció	- fejlesztő pedagógus, - pedagógus	folyamatos
	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Tanácsadó, Ifjúsági Ideggondozó stb.)	- tanító, - szaktanár, - osztályfőnök, - gyermekvédelmi felelős	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	tesztek újrafelvétele	- pedagógus, - fejlesztő pedagógus, - pszichológus	tanév vége
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	- tanító, - szaktanár, - osztályfőnök	tanév vége

	• mentesítés bizonyos tárgyak, illetve értékelési módszerek alól	• tanító, • szaktanár	tanév eleje, illetve folyamatos
	• megfigyelés	• tanító, • szaktanár, • osztályfőnök	folyamatos, illetve tanév vége
	• tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	• tanító, • szaktanár, • osztályfőnök	tanév vége
	• beszélgetés (gyerekkel, szülővel)	• tanító, • szaktanár, • osztályfőnök	tanév vége

9.5 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

9.5.1 Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a tanulóhoz. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a

saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése – élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a tanulók autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos hátteret adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi – emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

9.5.2 Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszerre már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartáskultúra, erkölcs- és vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

9.5.3 Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

9.5.4 Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák □

A házirend szabályainak megbeszélése.

- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- A felelősök, DÖK-képviselők megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevételével.
- Évente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Osztálykirándulás előkészítése.

Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- ✓ A tanulást is tanulni kell
- ✓ Tanulást segítő tevékenységek
- ✓ Egészséges életrend
- ✓ A helyes napirend kialakítása
- ✓ A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- ✓ Ünnepek a családban
- ✓ Az ünnepek szerepe az emberek életében ✓ Ismerem-e önmagam?
- ✓ A megismerés forrásai
- ✓ Baráti kapcsolatok
- ✓ Részvétel a házi munkában
- ✓ A nyári szünidő tervezése
- ✓ A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás

- ✓ Fiúk és lányok barátsága
- ✓ A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- ✓ Igazmondás, hazugság
- ✓ A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- ✓ Fejlesztő játékok tanulása
- ✓ Tudni illik, hogy mi illik
- ✓ Illemtan a gyakorlatban
- ✓ Lakásunk kultúrája
- ✓ Pályaválasztásra készülünk
- ✓ Önállóság a tanulásban
- ✓ Konfliktusok az osztályban
- ✓ Igaz barátok az osztályban
- ✓ A kulturált magatartás szabályai
- ✓ Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- ✓ Bírálat, önbírálat
- ✓ A család funkciói
- ✓ Konfliktus a családban
- ✓ Fizikai és szellemi munka
- ✓ A pénz szerepe életünkben
- ✓ Ápolt, divatos megjelenés
- ✓ Hogyan rendezném be otthonomat?
- ✓ A vendéglátás illemtana
- ✓ A határainkon túl élő magyarság
- ✓ Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- ✓ Az étkezési kultúra
- ✓ Az iskolaválasztás gondja
- ✓ A család pályaválasztási elképzelései
- ✓ Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- ✓ Törekvés a harmonikus életre

- ✓ Jövőnkre készülünk
- ✓ Harcban önmagunkkal
- ✓ Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- ✓ Ügyintézés a mindennapokban
- ✓ Barátság, szerelem, szexualitás
- ✓ Házasság és család, a felbomló család
- ✓ Hétköznapiak és ünnepek a családban
- ✓ Korunk jellemző betegségei
- ✓ A fiatalkori bűnözés
- ✓ A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- ✓ Különféle tanulási módszerek
- ✓ A jó időbeosztás, a helyes napirend
- ✓ Közösségfejlesztő játékok
- ✓ A kulturált viselkedés alapjai, illem
- ✓ Ismerős, haver, barát
- ✓ Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi éréstudatosítása
- ✓ Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- ✓ Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- ✓ Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- ✓ Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- ✓ Megjelenés, öltözködés
- ✓ A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- ✓ Helyem a családban, szüleink tisztelete
- ✓ Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- ✓ Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- ✓ Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- ✓ A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- ✓ Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- ✓ Iskolai hagyományok megismerés

- ✓ Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- ✓ Szerelem és házasság
- ✓ Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- ✓ Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- ✓ Családi hagyományok, ünnepek
- ✓ A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- ✓ Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- ✓ A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- ✓ Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- ✓ Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- ✓ Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- ✓ Helyünk Európában
- ✓ Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- ✓ Az információszerzés lehetőségei
- ✓ Családi munkamegosztás, segítség otthon
- ✓ A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- ✓ Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- ✓ Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- ✓ Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái

10.1 A tanulók érintő kapcsolattartási formák

I. szint: A tanulókkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A tanulók bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A tanulók személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a tanítók, szaktanárok foglalkoznak.

A tanulókat a pedagógusok rendszeresen tájékoztatják tanulmányi munkájukról, eredményeikről. A tájékoztatás lehet szóbeli vagy írásbeli.

2. *sztint*: Az egy osztályba járó tanulók osztályt alkotnak. Az osztály vezetését az osztályfőnök végzi. Az osztályközösség egészét érintő feladatok megoldása az osztályfőnök feladata, a közösség tagjai hozzá fordulnak. Az osztályfőnöki órákon a tantervi feladatokon túl lehetőség van konkrét feladatok, problémák megbeszélésére.

Az osztállyal kapcsolatos ismétlődő problémák megbeszélésére az egész osztályt érintő megbeszélést kezdeményezhet az osztályközösség, az osztályfőnök, az osztályban tanító bármely pedagógus, bármely vezető. A megbeszéléseken jelen van az osztály minden tanulója, az osztályfőnök, az osztályban tanító összes pedagógus, a munkaközösség-vezető és egy magasabb vezető. A megbeszélést a munkaközösség-vezető vagy az osztályfőnök vezeti le. Itt lehetősége van minden jelenlevőnek az osztállyal kapcsolatos tapasztalatait, problémáit elmondani. A megbeszélés célja a konstruktív problémamegoldás.

3. *sztint*: A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Diákönkormányzati megbeszélés: A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája a megbeszélés. E megbeszéléseken jelen vannak az osztályok képviselői, a DÖK támogató pedagógus, esetenként valamelyik vezető.

Diákközségi ülés: A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközségi ülés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

10.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

- Szülői értekezlet évi legalább 2 alkalom
- Pályaválasztási értekezlet
- Fogadóóra hetente
- Meghívásos fogadóóra egyéni problémák megbeszélésére
- Nyílt nap
- Írásos üzenetek (ellenőrző könyv, értékelő lap, levél), értesítések

- Közös rendezvények (anyák napja, gyermeknap, egészségnap, ballagás, iskolai ünnepek, stb.)
- Személyes beszélgetés
- Tanácskozás a szülői szervezettel (évi 1-2 alkalommal)

Szülői értekezlet: Az intézmény éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, valamelyik magasabb vezető vagy az intézmény rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra: Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a pedagógus róla alkotott véleményéről, valamint, hogy tanácsokat kapjanak a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négyszemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat havonta tartjuk előre meghatározott időpontban. Ezekről függetlenül szükség szerint a pedagógus meghívhatja a szülőt adott probléma megbeszélésre egyeztetett időpontban. A szülő is kérhet megbeszélési lehetőséget az intézmény bármely pedagógusától, vezetőjétől.

A szülők írásos tájékoztatása: A szülőket folyamatosan értesítjük gyermekük előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a tájékoztató füzetten/ellenőrzőn keresztül. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket. A vonatkozó hatályos jogszabály előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről.

Nyílt nap: A nyílt napot a szülők számára szervezi az intézmény. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az iskola munkájáról, segíteni a szülőt a gyermeke otthoni tanulásának támogatásához. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

Családlátogatás: A családlátogatás nem kötelező és nem rendszeresített eleme a kapcsolattartásnak. Szükség szerint élhetnek ezzel a lehetőséggel a pedagógusok a családdal előre egyeztetett időpontban. Egyeztetés nélkül csak rendkívüli esetben kerülhet rá sor.

A szülői szervezet: Célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. Vezetőjét a szervezet maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. Véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben.

A szülőket az intézmény vezetője évente legalább egyszer tájékoztatja az intézmény helyzetéről, aktuális problémáiról.

A tanévnyitó ünnepélyen tájékoztatást kapnak a szülők az adott tanév főbb feladatairól, célkitűzéseiről, a tárgyi és személyi feltételek alakulásáról. A tanévzáró ünnepélyen tájékoztatást kapnak az adott tanév célkitűzéseinek megvalósulásáról, az elért eredményekről, statisztikai adatokról.

10.2.1 Az intézmény partneri hálózata

Az intézmény a nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében minél optimálisabb kapcsolattartásra és az együttműködési lehetőségek teljes kiaknázására törekszik valamennyi partnerintézményével.

A kapcsolattartás formáit az együttműködés természete, időszaki aktualitásai határozzák meg.

A horizontális kapcsolatrendszer

Köznevelés-irányítás és szervezés intézményeivel való kapcsolatok

- Egri Tankerületi Központ, mint fenntartó
- Erdőtelek Községi Önkormányzat
- Hevesi Járási Kormányhivatal

Köznevelésben működő szakmai-társadalmi szervezetekkel való kapcsolat

- Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok, különös tekintettel a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hevesi Tagintézménye
- pedagógiai-szakmai szervezetek, különös tekintettel Oktatási Hivatal Egri Pedagógiai Oktatási Központja
- Házi orvos, védőnő, iskola fogászat – egészségmegőrzés
- Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat – gyermekvédelem
- Heves Városi Rendőrkapitányság Iskolarendőr programja

Köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Harmónia Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Egri Tankerület általános iskolái
- Erdőtelki Kerekerdő Óvoda és Mini Bölcsőde

Nem köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Művelődési Ház Erdőtelek
- Római Katolikus plébánia
- Eszterházy Egyetem Erdőtelki Arborétuma
- Erdőtelki Kulturális Egyesület
- Idősek Otthona
- helyi vállalkozók

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

Az intézmény elősegíti a járáson belüli szakmai együttműködéseket, az intézményekkel való közös gondolkodást abban, miképpen lehet a család, mint partner szempontot érvényesíteni. Ennek érdekében közösségi eseményeit úgy szervezi, hogy más intézményekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve, elősegítse az iskolai közösség fejlődését, megoldás központú válaszokat találjon a társadalomból begyűrűző problémák kezelésére. Ennek érdekében mind a szülők hatékonyabb bevonására, mind a fiatalok közösségi aktivitásának fokozására új, innovatív eszközöket keres, közösségfejlesztő módszereket alkalmaz.

11. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Célja:

- ✓ A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit: jogait és kötelességeiket.
- ✓ Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás

- ✓ Gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való éleést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.

Színterei:

- osztályközösség: az iskola legkisebb működő egysége. Legfőbb alapértékei a demokratizmus, a tanulói jogok gyakorlása, a vitakultúra alakulása, tisztségviselők választása.
- Diákönkormányzat (DÖK): a tanulói önkormányzatiság szervezete. Az osztályközösségek képviselőiből áll fel. A tanulók által elfogadott SZMSZ szerint működik. A vezetőket és a tisztségviselőket maguk közül választják. A DÖK a munkáját éves terv szerint végzi DÖK támogató pedagógus segítségével.
 - Véleményt nyilváníthat a jogszabályokban meghatározott kérdésekben, mint például magasabb vezetői pályázat, intézményi alapidokumentumok módosítása, egyéb foglalkozások formáinak meghatározásakor, stb.
 - Képviselheti a tanulókörösséget a szülői szervezet ülésen, nevelőtestületi értekezleten, vezetői értekezleten a vonatkozó napirendek tárgyalásakor.
 - Szerepet vállalhat a fegyelmi helyzet javításában.
 - Programokat szervezhet a tanulókörösség részére.

Fórumai:

- DÖK-gyűlés
- Diákkörössgyűlés

12. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- javítóvizsga
- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga
- A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló **javítóvizsgát** tehet.

- Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javítóvizsgát** tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.
- Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló érdemjeggyel nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján **osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti**, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles. *Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.*
- A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés illetve osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** akkor kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják és hiányzásai következtében a tanulónak *nincs elegendő évközi osztályzata*, és *a tanév végén* nem minősíthető;
 - o magántanuló volt.
- **Pótló vizsgát** akkor tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik a befejezése előtt. A pótló vizsga időpontját az igazgató határozza meg.
- **Különbözeti vizsgát** abban az iskolában tehet a tanuló, amelyben a tanulmányait folytatni akarja.

12.1 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsga időpontjáról és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga

- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az intézmény honlapján a pedagógiai program helyi tanterv című részében folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat.

12.2 Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		
Erkölcstan			
Környezetismeret	X	X	
Ének-zene			X
Rajz és vizuális kultúra			X
Életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		

Erkölcstan			
Történelem és állampolgári ismeretek		X	
Természetismeret	X		
Fizika	X		
Kémia	X		
Biológia és egészségtan		X	
Földrajz	X	X	
Ének-zene	X	X	X
Hon- és népismeret			
Rajz és vizuális kultúra			X
Informatika			X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X

12.3 A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

- A vizsgának az előírt részekből kell állnia.
- A vizsgázó osztályzatát a vizsgarészek százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére is meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességeért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.

- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbelyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba az érintettek betekinthetnek, írásos megjegyzést fűzhetnek az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

13. A felvétel és átvétel helyi szabályai

Tanulói jogviszony **felvétellel** és **átvétellel** létesíthető.

A beiratkozáshoz a vonatkozó hatályos jogszabályban meghatározott dokumentumok bemutatása szükséges.

13.1 Felvétel

A felvétel feltételei:

- A hatodik életévét betöltése a beiskolázás éve augusztus 31-ig.
- Óvodavezető, vagy a pedagógiai szakszolgálat javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére.

Speciális esetben:

- Szakértői bizottság javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére
- Szakértői vélemény alapján az iskolánk meghatározott egységének kijelölése tekintetében. Az első évfolyamosok beiratkozásának időpontját a jogszabályban erre kijelölt szerv határozza meg.

Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;

- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

13.2. Átvétel

Átvétel esetén az általános iskolai tanulmányait megkezdett tanuló iskolaváltoztatása történik.

Az átvétel a szülő /gondviselő/ írásbeli vagy szóbeli kérelmére indul. A kérelemnek tartalmaznia kell mindkét szülő aláírását, egyedülálló szülő esetén a szülői felügyeletről szóló bírósági határozatot.

Iskoláink kötelesek átvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye intézményünk beiskolázási körzetében található, rendelkezik a szükséges évfolyamon osztállyal, valamint biztosítani tudja a korábban elkezdett idegen nyelvi tantárgy oktatását. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

Az olyan tanuló esetében, aki felvételét kéri, de nem lakik az adott iskola kijelölt körzetében, az igazgató dönt, a tagintézmény vezető véleményének kikérése után.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

Amennyiben döntés született a felvételtől, az iskola kitölti az iskolaváltoztatásról szóló dokumentum befogadó nyilatkozatot tartalmazó részét az átvétel időpontjának meghatározásával, s hivatalosan eljuttatja a jelentkező tanuló iskolájába.

HELYI TANTERV

14. A helyi tanterv felépítése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül: 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	1 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
5. évfolyam	Matematika	1 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1,5 óra
6. évfolyam	Matematika	1,5 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1,5 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Történelem	0,5 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1,5 óra
8. évfolyam	Történelem	0,5 óra

Iskolánkban a tantestület szabadon választható tantárgyakat nem választott.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („A változat” illetve „B változat”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom <i>A változat</i>
7-8. évfolyam	Kémia <i>B változat</i>
7-8. évfolyam	Fizika <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
7.évfolyam	Technika és életvitel <i>A változat</i>
7-8. évfolyam	Biológia <i>B változat</i>

Óraterv a helyi tantervhez 1-4. évfolyamhoz

K: kötelező tanórák

F: felzárkóztató és tehetséggondozó órák

E: etnikai órák

Tantárgyak	1.évf.			2.évf.			3.évf.			4.évf.		
	K	F	E	K	F	E	K	F	E	K	F	E
Magyar nyelv és irodalom	8	1	1	8	1	1	8	1	1	7	1	1
Angol										2		
Matematika	5	1		5	1		5	1		5	1	
Erkölcstan	1			1			1			1		
Környezetismeret	1			1			1			2		
Ének-zene	2		0,5	2		0,5	2		0,5	2		0,5
Vizuális kultúra	2		0,5	2		0,5	2		0,5	2		0,5
Életvitel és gyakorlat	1			1			1			1		
Testnevelés és sport	5			5			5			5		
Rendelkezésre álló órakeret	25	2	2	25	2	2	25	2	2	27	2	2

Óraterv a helyi tantervhez 5-8. évfolyamhoz

Tantárgyak	5.évf.			6.évf.			7.évf.			8.évf.		
	K	F	E	K	F	E	K	F	E	K	F	E
Magyar nyelv és irodalom	5	1	0,5	5,5	1	0,5	4,5		0,5	5		0,5
Angol	3			3			3			3		
Matematika	5	1		4,5	1		4			4,5		
Erkölcstan	1			1			1			1		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		0,5	2		0,5	2,5		0,5	2,5		0,5
Természetismeret	2			2								
Fizika							1,5			1,5		
Kémia							1,5			1,5		
Biológia-egészségtan							1,5		0,5	1,5		0,5
Földrajz							1,5			1,5		
Ének-zene	1			1			1			1		
Hon- és népismeret	1											
Vizuális kultúra	1		0,5	1		0,5	1			1		
Informatika				1			1			1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1			1			1					
Testnevelés és sport	5			5			5			5		
Osztályfőnöki	1		0,5	1		0,5	1		0,5	1		0,5
Rendelkezésre álló órakeret	28	2	2	28	2	2	31	2	2	31	2	2

Iskolánkban a tantestület szabadon választható tantárgyakat nem választott.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

Az etnikai órák kizárólag a tagiskola óratervében szerepelnek.

15. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában a nevelő – oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket (*tankönyv, munkatankönyv, munkafüzet, térkép, kotta, stb.*) használunk a tananyag feldolgozásához.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a tantárgygondozók határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

15.1 A kiválasztás alapelvei

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- ✓ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- ✓ Fontos szempont továbbá: a tanulhatóság, a kivitel, a tartósság.
- ✓ Lehetőség szerint olyan taneszközöket választunk, amelyek képanyagukkal és igényes tartalmi kivitelükkel is hozzájárulnak a tanulók érdeklődésének felkeltéséhez, az abban foglaltak elsajátításához, lehetőséget adnak képesség- és készségfejlesztési feladatok megoldására.
- ✓ Nyelvi megformáltsága legyen igényes, változatos, egyértelmű, utasításai legyenek egyértelműek
- ✓ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók
- ✓ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- ✓ A taneszközök ára arányaiban feleljen meg a pénzügyi kondícióknak, annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az állami támogatás keretösszege meghatároz.

A taneszközök, tankönyvek kiválasztásában a szülői szervezetet és a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

A tartós illetve ingyenes tankönyvekkel kapcsolatos további szabályokat a szervezeti és működési szabályzat állapítja meg.

A pedagógiai programban foglalt nevelő-oktató munka végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét jogszabály határozza meg.

A szociálisan rászoruló tanulóknak a mindenkori vonatkozó jogszabályok alapján biztosítjuk a taneszközökhöz a kedvezményes illetve ingyenes hozzáférést.

16. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

16.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás. Az olvasás, az írás és a számolás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás és a számolás tanulásának folyamatát.

Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani. Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyves család.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az intézményben dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Kiemelt feladataink:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is.
- A tanítás folyamában törekszünk a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- Kiemelten kezeljük a tanulók személyiségének és gondolkodásának a fejlesztését játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával.

- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Nagy hangsúlyt helyezünk az alapkészségek kialakítására (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítására; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások alkalmazására.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk.
- Az önálló tanulásra és az önművelésre neveljük a tanulóinkat.
- Fejlesztjük tanulóink problémamegoldó képességeit és tanulási részképességeit (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés).
- Kiemelt figyelmet szentelünk tanulóink megismerésére.
- Lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

16.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat második felében elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Ez döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség. Ennek következtében különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása, a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Kiemelt feladataink:

- Elengedhetetlen az önálló tanulás képességének kialakítása, a tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.
- Az alapvető készségek és képességeket tovább fejlesztjük a problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal.
- Kialakítjuk a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, mely megalapozza a reális önértékelést.

- Szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Formáljuk a tanuló jellemét.
- Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.
- Az önálló tanulás megalapozása érdekében prioritást élvez az olvasás-szövegértés fejlesztése.
- Alapvető tanulási szokásokat alakítunk ki, különböző tanulási technikákkal ismertetjük meg a tanulókat.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk.
- Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre építünk. Az alapkészségek fejlesztése során az egyéni képességekre építve differenciálunk.
- Szorgalmazzuk a kooperativitásra épülő tevékenységszervezést a szociális képességek fejlődése érdekében.
- Fejlesztjük az önértékelés és a társértékelés képességét.
- Lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- Biztosítjuk az alkotás lehetőségét, hogy fejlődjön a tanulók kreativitása, konstruktív gondolkodása.
-

15.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozása a fő cél. **Kiemelt feladatink:**

- Nagy hangsúlyt fektetünk a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésére.
- Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Figyelünk a tanulók speciális képességeire, hogy azok.
- Az alapkészségek fejlesztése továbbra is prioritást élvez pedagógiai munkánkban.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Újabb tanulási technikákat ismertetünk tanulóinkkal. Kiemelt figyelmet szentelünk az ismeretek tapasztalati megalapozásának és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatásának.
- Bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

- Alakítjuk tanulóink önismeretét személyre szóló, fejlesztő értékelések megfogalmazásával.
- Folyamatos gyakorlattal fejlesztjük az ön- és társas értékelést, a tanulók vitakultúráját.
- Törekszünk a tanulók egyenletes terhelésére.
- Formáljuk a személyiség erkölcsi arculatát helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével.

15.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - az előző évfolyamokon már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Kiemelt feladataink:

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. A már megismert tanulási technikákat fejlesztjük, a növekvő tananyagmennyiséghez és a belépő új tantárgyakhoz adaptáljuk.
- Kiemelten kezeljük a belépő új tantárgyak megszerettetését, ismertanyagának elsajátíttatását.
- Fejlesztjük tanulóink természettudományos szemléletét.
- Prioritást élvez pedagógiai munkánkban a pályaválasztás segítése, a tanulók pályaeorientációs támogatása, a továbbtanulás és az ezzel járó iskolaváltás megkönnyítése.
- Törekszünk megalapozni tanulóinkban az életen át tartó tanulás és fejlődés iránti igényt.
Alkalmazzuk az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk. Igyekszünk megtalálni a szóbeliség és az írásbeliség egyensúlyára
- Figyelembe vesszük a tanulók speciális képességeit, fejlesztjük és előtérbe helyezzük azokat.
- Felzárkóztató tevékenységünkkel törekszünk az esélyegyenlőség megteremtésére.
- Életkori sajátosságaiknak megfelelően közvetítjük tanulóink felé – történelmi ismeretükre építve – az alapvető emberi jogok tiszteletét, a pozitív demokráciaképet, a lokálpatrióta és hazafias embereszményt.

16.5 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének, oktatásának helyi tantervi vonatkozásai

Általános elvek

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai integrációjának célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többlétszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg. A tanulók nevelése, oktatása heterogén csoportokban történik.

A sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskola a helyi tantervét az oktatásért felelős miniszter által az iskolatípusra kiadott kerettantervek közül választott kerettantern, és a **32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet** 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltak figyelembevételével készíti el és fogadja el.

A Nemzeti alaptantern a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek - nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

Intézményünk a helyi tantern elkészítésénél figyelembe vette a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a Nat és az Irányelv sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó előírásait.

Célok, feladatok

- Iskolai oktatásunknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.
- Intézményünkben arra törekszünk, hogy a sajátos nevelési igényből adódó hátrányokat csökkentsük, kompenzáljuk esélyegyenlőségük növelése érdekében.
- Helyi tantervünk kiemelten kezeli a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció, az önismeret fejlesztését.
- A sajátos nevelési igény szükségessé teszi a nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve modellszerű megoldási módok kidolgozását.
- Helyi tantervünk lehetőséget biztosít az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére. A műveltségi terület tartalmainak elsajátíttatása során a kis lépésekre bontás elvét igyekszünk alkalmazni, hogy az iskolai fejlesztés igazodjon a gyermek fejlődésének üteméhez
- Fontos feladatunk az érzékelési folyamatok teljes körű kihasználása és állandó fejlesztése, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében –amennyiben szükséges- a tanítási-tanulási folyamat speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított. Célunk a megfelelő tanulási környezet kialakítása, az eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, valamint a tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.
- A sajátos nevelési igény szükségessé teszi a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése
- A különböző részképesség-problémák, a téri tájékozódás zavara, a manipuláció akadályozottsága minden területen indokolják a tapasztalatszerzésre épülő, cselekedtető, hosszabb megalapozó szakaszt. Az ismeretek megértését változatos szemléltetéssel, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználásával segítjük.
- Helyi tantervünk rögzíti, hogy az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat. Indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.
- Sajátos feladatot jelent számunkra egy-egy területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése komoly feladatot jelent az őket nevelő pedagógusok számára, ezért intézményben minden szakember a közös együttműködésre törekszik.

17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

17.1 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje az általános iskolákban

Az iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a gyerekek számára.

- Tantárgyi követelményeket a NAT alapján a helyi tanterv határozza meg.
- Magatartási követelmények – ez az alapvető emberi értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza.
- Szorgalmi követelmények – ez a gyerekeknek tanuláshoz, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása ill. betartatása szempontjából alapvetően fontos az alábbi alapelvek figyelembe vétele:

- Csak az iskola helyi tantervében elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozott vagy elhanyagolt a másik tantárgy rovására, előnyére.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit – talentumait -, és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.

A beszámoltatás a tanuló értékelésének egyik formája.

A tanulók értékelése csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha illeszkedik a teljes nevelési-oktatási folyamatba. Helyesen alkalmazva minősít, fejleszt a gyermek személyiségét, visszacsatolást ad, motivál, tájékoztatást nyújt a tanuló, a pedagógus és a szülő felé az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről.

Az értékelés célja:

- ✓ személyiségfejlesztés;
- ✓ reális énkép kialakítása;
- ✓ önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása; ✓ iskolai, egyéni célok megvalósítása.

Értékelési alapelvek:

- ✓ Érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség.
- ✓ Valósuljon meg a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- ✓ Legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását,
- ✓ Legyen sokoldalú, változatos formájú és feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.
- ✓ Járuljon hozzá a tanulók önértékelésének kialakításához.
- ✓ Legyen objektív, megbízható, érvényes, kiszámítható.
- ✓ Legyen személyre szabott.
- ✓ Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű.
- ✓ Biztosítsa a folyamatosságot.
- ✓ Az iskolai követelményrendszerre épüljön.
- ✓ Legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét.

- ✓ Biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés megfelelő arányát (50–50%).
- ✓ A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékelje.
- ✓ A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség kellő súllyal legyen figyelembe véve.
- ✓ Érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege

Az értékelés alkalmazott formái:

Értékelési módszer megnevezése	Az értékelés formái:
<i>Diagnosztikus értékelés</i> Célja a helyzetfeltárás a folyamat elején arra vonatkozóan, hogy a tanulók milyen előzetes ismeretek, képességek birtokában vannak.	Év eleji és egyéb szintfelmérők,
<i>Fejlesztő értékelés</i> Célja az információgyűjtés, tanulási nehézségek feltárása, lehetőség a korrekcióra. A tanulási folyamatban való előrehaladásról ad információt, s lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciót.)	Szóbeli és írásbeli feleletek, szódolgozatok (<i>idegen nyelvből</i>), röpdolgozatok
<i>Szummatív értékelés</i> Célja a visszajelzés adása a nevelési-oktatási folyamat egy szakaszának lezárásakor.	Témazáró dolgozatok, iskolai és országos mérések, vizsgák,

Az írásbeli beszámoltatás formái és korlátai

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból *szintfelmérő dolgozatot íratunk*.

A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét **alsó tagozaton** érdemjegy formájában csak tájékoztató jelleggel fejezzük ki, és nem vesszük tekintetbe a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét **felső tagozaton** érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját *napi kettőben maximáljuk*. A témazáró dolgozatok várható időpontját az összefoglalás napján, de legalább három nappal korábban be kell jelenteni.

A kisdolgozatok, írásbeli feleletek, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

A bejelentés nélkül íratott dolgozatban csak az előző órai tananyag kérhető számon.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. Ebben az esetben ezt az előző órán a számonkérendő anyagrészek megnevezésével jeleznie kell a pedagógusnak.

A szóbeli beszámoltatás formái

- Szóbeli felelet
- Önálló kiselőadás
- Tanórai munka
- Részvétel versenyeken

Egyéb formák:

- füzetvezetés
- szorgalmi feladat
- gyűjtő munka
- művészeti tevékenység (éneke-zene, vizuális kultúra)
- munkadarab (technika, életvitel és gyakorlat)
- gyakorlati tevékenység (testnevelés és sport)

17.2 Az értékelés módja az általános iskolákban

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- **Az első-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén** a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: ***jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).***
- **A második-nyolcadik évfolyamon** a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük. A tanulói teljesítmények százalékos formájának érdemjegyre/szöveges értékelésre való átváltása az alábbi értékelési skála szerint történik.

<i>százalékos érték</i>	<i>érdemjegy betűvel/számmal</i>	<i>szöveges értékelés/rövidítve</i>
100 – 90 %	jeles (5)	kiválóan teljesített (kt.)
89 - 70%	jó (4)	jól teljesített (jt.)

69 – 50 %	közepes (3)	megfelelően teljesített (mt.)
49 – 30 %	elégséges (2)	felzárkóztatásra szorul (fz.)
29 – 0 %	elégtelen (1)	felzárkóztatásra szorul (fz.)

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA e-naplón keresztül.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni
- Az esetleges iskolaváltáskor a szöveges értékeléssel minősített tanulók az átváltott minősítéssel együtt, a bizonyítvány pótlapként szereplő szöveges értékelő lapot is magukkal viszik.

17.2.1 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok/ szöveges minősítések kritériumai

Jeles/ kiválóan teljesített

- ✓ A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- ✓ Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- ✓ Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- ✓ Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- ✓ A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó / jól teljesített

- ✓ A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- ✓ Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- ✓ Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- ✓ Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes / megfelelően teljesített

- ✓ Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- ✓ Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- ✓ Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges / felzárkóztatásra szorul

- ✓ A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

- ✓ Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- ✓ A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen / felzárkóztatásra szorul

- ✓ A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

18 A magatartás és a szorgalom minősítésének, a tanulók jutalmazásának elvei

18.1 A magatartás és a szorgalom minősítése az általános iskolákban

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli az osztályban tanító pedagógusokkal egyeztetve.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az intézményünkben a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja;
- ✓ a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- ✓ kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- ✓ önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- ✓ tisztelettel tudó;
- ✓ társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- ✓ az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- ✓ óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- ✓ nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja;

- ✓ tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- ✓ feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- ✓ feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- ✓ az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- ✓ nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- ✓ az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- ✓ a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- ✓ feladatait nem minden esetben teljesíti;
- ✓ előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- ✓ a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- ✓ igazolatlanul mulasztott;
- ✓ osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- ✓ feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- ✓ magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- ✓ társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- ✓ viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- ✓ több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- ✓ több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.
- A tanulók szorgalmának havi értékelését az osztályban tanító nevelőkből álló közösségi értekezleten értékelik.

- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az intézményünkben a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- ✓ tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- ✓ a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- ✓ munkavégzése pontos, megbízható;
- ✓ a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- ✓ taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- ✓ rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- ✓ a tanórákon többnyire aktív;
- ✓ többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; ✓ taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- ✓ tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- ✓ tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- ✓ felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- ✓ érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- ✓ önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- ✓ az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- ✓ tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- ✓ feladatait többnyire nem végzi el;
- ✓ felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- ✓ a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;

- ✓ félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

18.2 A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- ✓ példamutató magatartást tanúsít,
- ✓ vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- ✓ vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- ✓ vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- ✓ vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

az iskola **jutalomban** részesítheti.

18.2.1 Tanév közben:

- **Szaktanári dicséret szóban** az adott közösség előtt.

Adhatja: tanító, szaktanár, énekkar vezetője, szakkör vezetője, napközis csoport vezetője, **Döntés:** a szaktanár - a rendszeres, szorgalmas munkáért.

- **Szaktanári dicséret írásban**

Adható: többszöri szóbeli szaktanári dicséret után ill. egyszerű kiemelkedő szaktárgyi teljesítmény után Bekerül az ellenőrzőbe, naplóba, illetve kihirdetve az osztály vagy az iskola közössége előtt a teljesítménytől függően.

- **Osztályfőnöki dicséret szóban:** Példamutató magatartásért, közösségi munkáért **Döntés:** osztályfőnök (napközis csoportvezető) Elhangzik az osztály előtt.

- **Osztályfőnöki dicséret, írásban:**

Adható: folyamatosan végzett jó közösségi munkáért, vagy egyszeri kiemelkedő egyéni teljesítményét. Kezdeményezheti: osztályfőnök, szaktanárok közössége, diákönkormányzat, osztály Bekerül az ellenőrzőbe, naplóba.

Kihirdetve az osztály, illetve az iskolai közösség előtt.

➤ **Nevelőközösségi dicséret, írásban** (Pl. az osztályban tanító pedagógusok közössége)

Adható: o folyamatos, kiemelkedő szorgalom, magatartás esetén o a közösségért végzett kiemelkedő teljesítményért o 2 osztályfőnöki, illetve szaktanári írásbeli dicséret után

Kezdeményezheti: osztályfőnök, napközis nevelő, szaktanárok közössége, diákönkormányzat.

Kihirdetve iskolai közösség előtt is.

➤ **Igazgatói dicséret, írásban**

Adható: 3 írásbeli osztályfőnöki dicséret után, vagy kiemelkedő egyéni teljesítményért *(Pl. szaktárgyi, ill. sportverseny megyei 1-6. helyezettje, országos verseny résztvevői, egyéni elbírálás alapján városi rendezvényen való részvételért)*

Javaslatot tehet: Osztályfőnök, szaktanár, napközis csoportvezető, munkaközösségek, diákönkormányzat

➤ **Nevelőtestületi dicséret, írásban**

Adható: 2 igazgatói dicséret után, rendkívüli egyszeri teljesítmény esetén, Közzétéve: iskolarádió, iskolagyűlés, napló, ellenőrző

- Valamennyi fokozatra javasolni kell, nem automatikus.
- Az **osztályfőnöki és igazgatói dicséret** a fokozatok betartása nélkül közvetlenül is adható kiemelkedő teljesítmény esetén. Ennek elbírálása az osztályfőnököt és a tagintézmény-vezetőt illeti meg.
- A **nevelőtestületi dicséret** csak az osztályban tanító nevelők egyetértésével adható.
- A dicséretek a havi, félévi, év végi **magatartási jegybe** be kell számítani.

18.3.2 Félévkor illetve tanév végén

➤ **Igazgatói dicséret:**

Kaphatja: az a tanuló, aki az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve egyéb kulturális tevékenységben kiemelkedően szerepel, aki az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szerepel. Az a közösség, amelyik kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, egységes helytállást tanúsít.

Bejegyzés: ellenőrző – napló, bizonyítvány - törzskönyv

Kihirdetve: iskolai közösség, ill. tanévzárási ünnepség

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

18.3.3 Jutalmazások a tanévzárón:

➤ **Az évfolyam első tanulója:/oklevél, jutalom/**

Kaphatja: aki példamutató magatartást és szorgalmat tanúsít egész évben. Eredményesen vesz részt a helyi és magasabb szintű versenyeken. Tanulmányi eredménye legalább jeles.

➤ **Az év tanulója:/oklevél, jutalom/**

Kaphatja: aki példamutató magatartást és szorgalmat tanúsít. Képes a megfelelő szintű önképzésre és az önálló kutatómunkára. Aktívan vesz részt az osztály-és az iskolaközösség munkájában. Kimagasló tanulmányi eredményt ér el. Aktívan kapcsolódik be a különböző tanulmányi versenyekbe és ezeken helyezést ér el. Iskolánk hírnevét öregbíti. E díj a gyermekközösség és a tantestület összehangolt véleménye alapján adható ki.

➤ **Az év sportolója: /oklevél, jutalom/**

Kaphatja: aki magatartásával, sportszeretetével példát mutat társainak. Tudatos felkészüléssel törekszik a versenyeken és a bajnokságokon a legjobb eredmény elérésére. Egyéniben vagy csapatban városkörnyéki bajnokságban legalább első helyezést ért el. Jó eredményeivel dicsőséget szerez iskolánknek. Javaslatot az osztályfőnökök, a tanítók és szaktanárok tehetnek. Az odaítélés a tantestületi értekezleten szavazással történik.

19.4 A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei

Kötelességének elmulasztásáért, fegyelemsértésért a tanuló elmarasztalható. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan, neki felróhatóan nem teljesíti;
- a házirend előírásait megszegi;
- vagy bármely módon vétkezen árt az iskola jó hírnevének, a házirendben foglalt fegyelmező büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;

- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intézés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intézés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

20 Az intézmény magasabb évfolyamába lépésének feltételei

20.1 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton

Az alsó tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az előírt tanulmányi követelményeket az 1. osztálytól a 2. osztály félévéig kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített illetve felzárkóztatásra szorul bejegyzéssel teljesíti, illetve a felsőbb évfolyamokon elégtelennél jobb érdemjegyekkel zár. A felzárkóztatásra szorul teljesítményt nyújtó tanulóknál feltárjuk a tanuló haladását, fejlődését akadályozó tényezőket és javaslatot teszünk azok megszüntetésére.

20.2 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton

A felső tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az iskolai tantervben foglalt minimális kimeneti követelmények teljesítéséről legalább elégséges minősítést kap.

20.3 A magasabb évfolyamba lépéshez szükséges vizsgák az általános iskolában

- A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló **javítóvizsgát** tehet.
- Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javítóvizsgát** tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.

- Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló érdemjeggyel nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján **osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti**, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles. *Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.*
- A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés illetve osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** akkor kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják és hiányzásai következtében a tanulónak *nincs elegendő évközi osztályzata*, és a tanév végén nem minősíthető;
 - magántanuló volt.
- Az egyes tantárgyakból gyengén álló tanulók számára a szülővel történt egyeztetés után korrepetáláson történő részvételt javasolunk. A lemaradó tanulók szüleit írásban értesítjük, fogadóórákra hívjuk, lehetőséget biztosítva gyermekének a javításra.
- A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelésekor vonatkozó jogszabályi rendelkezések, különösen az oktatásért felelős miniszter által kiadott, sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján a szakértői véleményben meghatározottak szerint kell eljárni.

21 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók önálló, a tanítási órák között végzett – az otthoni tanulás és a napközi otthoni (napközis) foglalkozásokon megvalósítani rendelt szóbeli és írásbeli formájú – tevékenységein alapuló oktatási módszer a továbbiakban házi feladatként kerül említésre. **Célja:** az órai anyag rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, mechanikussá tétele, a tanuló felelősségének, önállóságának fejlesztése.

21.1.1 A házi feladatok fajtái

Szóbeli:

- ✓ szó szerint megtanulandó anyagok (memoriterek): szabályok, definíciók, versek, irodalmi szemelvények;
- ✓ saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből vagy más forrásból elsajátított anyagrészek: életrajzok, műelemzések, történelmi illetve irodalmi korszakok eseményei jellegzetességei.

Írásbeli:

- ✓ munkafüzetek, feladatlapok feladatainak megoldása;
- ✓ tankönyv kérdéseire adott válaszok;
- ✓ fogalmazások;
- ✓ házi dolgozatok, naplók;
- ✓ felsőbb éveseknek vázlatok, felelettervek készítése a szóbeli anyagból, kiselőadások.

Gyakorlati cselekvéses feladatok (tárgyak készítése, gyűjtőmunka stb.)

21.1.2 A házi feladatok mennyisége, minősége

A házi feladatok mennyiségét, minőségét az adott anyag nehézsége, és az osztály, illetve a tanulók képessége, korosztálya, terhelhetősége befolyásolja.

Elveink a következők:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A házi feladatot előkészítjük: gondosan kijelöljük, és megfelelő időt szánunk arra a tanórán, hogy a tanulóknak sikerüljön pontosan és egyértelműen feljegyezni és a nehezebb feladatokat is megérteni. Szükség szerint javaslatot teszünk az alkalmazandó helyes tanulási technikára.
- Különös hangsúlyt fektet az újonnan belépő tantárgyakkal járó nehézségek leküzdésére helyes útmutatásokkal, megfelelő és praktikus tanulási módszerek, technikák megismertetésével.
- Az első-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégére és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,

- A szóbeli és írásbeli házi feladatok, mennyiségének meghatározásánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. A fokozatosság elvét kell alkalmazni.
- A szóbeli és írásbeli házi feladatokat a tanulók képességeinek megfelelően differenciáltan kell feladni.
- Hosszabb memoriterek, tanulást igénylő versek elsajátítása meghatározott ésszerű határidővel történik.
- A tanulók kommunikációs, narratív és problémamegoldó képességének fejlesztése érdekében a szóbeli és írásbeli feladatok helyes aránya a szóbeliség dominanciáját erősítse. A házi feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni az adott tanítási nap összes tanóráját, valamint a tanulásra fordítható időkeret arányos megosztását a tantárgyak között.

21.1.3 Fejlesztési követelmények

- ✓ A tanuló legyen képes feladatait önállóan fel- és megjegyezni, felidézni.
- ✓ A megfelelő munkaeszközöket kiválasztani és használni.
- ✓ Legyen képes a tanulást megtervezni, időbeosztást készíteni.
- ✓ Ismerje és alkalmazza a tantárgyak tanulásához célszerű sorrendet.
- ✓ Legyen képes önállóan használni a tankönyvek tárgy- és névmutatóját, kislexikonját.
- ✓ Legyen képes tájékozottan és gyakorlottan használni a helyesírási segédkönyveket.
- ✓ Ismerje és tudja használni a kézi szótárakat, lexikonokat, informatikai programokat, az internetet.
- ✓ Legyen képes a tankönyvi anyagegységek célszerű tanulási technikával való elsajátítására.
- ✓ Tartson tanulás közben szünetet.
- ✓ Legyen képes önellenőrzésre.

A követelményekben szereplő tevékenységeket a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével, az önállóság szintjének fokozatos növelésével kell bevezetni.

21.1.4 Az önálló tanulás sikerkritériumai

Az önálló tanulás akkor lesz sikeres, ha a szülő és az iskola

- ✓ megteremti a biztonságot adó légkört, amelyben a tanulók szívesen dolgoznak;
- ✓ motivál arra, hogy a tanulók képesek legyenek kitartóan dolgozni;
- ✓ rendszerességet biztosít;
- ✓ kötelességtudatra nevel.

22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az intézmény beiskolázási körzetében élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A tagintézményben magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás folyik. A nemzetiségi nevelés-oktatás elemei a különböző tantárgyakba vannak beépítve, nem önálló tantárgyként. Azoknak a tanulóknak, akik nem kívánnak részt venni a nemzetiségi oktatásban az érintett tanítási órákon differenciált feladatokat adunk. Az ezzel kapcsolatos rendezvényeken való részvételt pedig fakultatívvá tesszük számukra.

23 Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

23.1 Az egészségnevelés

23.1.1 Az egészségnevelés fő elvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét.
- Fenntartjuk és fejlesztjük kapcsolatainkat egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszünk arra, hogy segítsük diákjaink, az intézményeink dolgozóinak és a családoknak egészségük megőrzését.

A fentebb felsorolt elvek gyakorlatba ültetésénél fontos megállapítanunk, hogy az egészségi állapot négy fő tényezőjéből (genetikai tényezők, környezeti tényezők, életmód, egészségügyi ellátó rendszer működése) a genetikait kivéve – legalább részben – befolyásolni tudjuk. E három tényező alakítása határozza meg egészségnevelési programunk konkrét feladatait:

- környezeti tényezők,
- életmód,
- egészségügyi ellátó rendszer működése.

23.1.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai

- Kíváncsú, hogy a tanulók konkrét, korszerű ismeretekkel rendelkezzenek az egészségük megőrzésével kapcsolatban.

- Megismertetjük az egészségmegőrzés gyakorlati formáit, hogy legyenek jártasak azok gyakorlásában.
- Alakuljon ki bennük:
 - pozitív beállítódások az egészséges szokásformák kialakítására;
 - az egészség, mint érték, és mint örömteli állapot megélése;
 - helyes döntések meghozásának képessége saját életmódjukkal és környezetükkel kapcsolatban;
 - megfelelő hozzáállás és segítőkész magatartás a sérült és fogyatékos emberek iránt.
- Megismertetjük velük és kellő negatív társítást alakítunk ki gondolkodásukban a káros szenvedélyek iránt.
- Fokozott figyelmet fordítunk a szexuális kultúra, a családi és társas viszonyok előkészítésére.
- Megismertetjük gyermekeinket a közlekedési szabályok rájuk vonatkozó részével.
- Megismertetjük gyermekeinket a baleset- és veszélyhelyzetek megelőzésének formáival.
- Kialakítjuk a helyes cselekvési formákat vészhelyzetek esetére.

23.1.3 Az egészséges életmódra való igény kialakításának formái

A megfelelő motiváció és ismeret kialakítása az alábbi területeken:

- ✓ Táplálkozás;
- ✓ Sport;
- ✓ Személyi higiénia;
- ✓ Léleki higiénia;
- ✓ Kapcsolatok;
- ✓ Szexuális fejlődés;
- ✓ Kábítószer, dohányzás, alkohol;
- ✓ Környezetünk megfelelő védelme, alakítása.

Tevékenységszervezés:

- ✓ Egészségtanóra;
- ✓ Osztályfőnöki óra;
- ✓ Integrálva a tananyaghoz (egyéb tantárgyakhoz);
- ✓ Testnevelésóra;

- ✓ Gyógytestnevelés óra;
- ✓ Könnyített testnevelés;
- ✓ Szakkör (célirányos);
- ✓ Verseny, vetélkedő felkészülés (elsősegélynyújtás, katasztrófa - védelem);
- ✓ Prevenációs osztályfőnöki órák a hevesi Rendőrkapitányság programja alapján (külső szakemberrel);
- ✓ Katasztrófavédelem (a polgárvédelem és a tűzoltóság programja alapján külső szakemberek közreműködésével);
 - ✓ Gyalog- és kerékpártúrák;
- ✓ Játékos vetélkedők;
- ✓ Szimulált vészhelyzet (épület elhagyási próbák).

23.1.5 Felvilágosító munka

Alsó tagozaton:

Személyi higiénia, fogápolás, cseppfertőzéssel terjedő betegségek, balesetek

Felső tagozaton:

Egészséges táplálkozás, a serdülőkor testi és lelki változásai, járványok, védőoltások, káros szenvedélyek, szexuális úton terjedő betegségek (AIDS, Hep.3.), családtervezés, fogamzásgátlás

23.1.6 A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése

Szűrővizsgálatok: 1. 3. 5. 7. osztályosok,

Iskolaváltási vizsgálat: 8. osztályosok.

23.1.7 Iskolafogászati ellátás biztosítása

Rendszeres szűrés és kezelés az általános iskola minden évfolyamán.

23.1.8 Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

- A napközis foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikához igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (sportszakkör, sportkör stb.).
- A szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába. 3-8 évfolyamon ősszel és tavasszal az osztály igényét és összetételét figyelembe véve gyalog-illetve kerékpártúrák szervezése az osztályfőnökök által.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

23.2 Környezeti nevelési program

23.2.1 Környezeti nevelés szempontjából eddig megvalósult célok

- ✓ Világítás részbeni korszerűsítése.
- ✓ Tantermek szellőztetése.
- ✓ Tantermek otthonosabbá tétele.
 - ✓ Biztonságos szaktantermek kialakítása.
- ✓ Udvar és környezet tisztábbá tétele.

23.2.2 A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Tanórán:

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat (természetismeret, környezetismeret, kémia, fizika, biológia, földrajz, technika, stb.). Az óra jellege

határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a tanulónak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik.

Tanórán kívüli programok:

A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti ismereteiket. Különböző akciókban veszünk részt:

Az iskolában, különböző gyűjtési akciókat (pld.: papírgyűjtés, PET- palack) szervezünk.

Minden évben több alkalommal megtisztítjuk intézményeinket és környékét a hulladékoktól.

Rövid kirándulások keretében megismertetjük szűk környezetünk szépségeit, problémáit.

23.2.3 Az iskola környezeti nevelés szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk.

Megtanítjuk tanulóinkat arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

23.2.4 Alapelvek, értékek

- ✓ az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- ✓ az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- ✓ rendszerszemléletre nevelés,
- ✓ holisztikus szemléletmód kialakítása,
- ✓ fenntarthatóságra nevelés,
- ✓ a környezetetika hatékony fejlesztése,
- ✓ érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- ✓ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- ✓ tolerancia kialakítása,
- ✓ a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- ✓ az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- ✓ az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- ✓ az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása,
- ✓ ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- ✓ helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések,
- ✓ problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség,
- ✓ globális összefüggések megértése,
- ✓ létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása,
- ✓ az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás,
 - ✓ a családi életre nevelés fejlesztése, az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

23.2.5 Rövid és hosszú távú célok

Épület, udvar:

- ✓ Mellékhelyiségek takarékosabbá tétele
- ✓ Az iskola termeinek otthonossá tétele
- ✓ Az udvar további részeinek parkosítása

- ✓ Veszélyek elhárítása
- ✓ Szelektív és alaposabb hulladékgyűjtés lehetőségeinek bővítése.
- ✓ Játsszótér kialakítása

Egyéb tevékenységek: (igény szerint és önköltséges formában)

- ✓ Erdei táborozás
- ✓ Erdei iskola
- ✓ Tanulmányi kirándulás

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése	-közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása -kerékpárral közlekedők számára biciklitároló -biztonsági felszerelésekre való ösztönzés
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- az iskola környékén, az iskola udvarán és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfűirtás
Eldobált szemét, hulladék és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- az iskolai játszótér kialakítása
Az iskola belsője	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák - portalanítás (atkákallergia) - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása

Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	– gázkazán szabályozása
Világítás	Egészséges, takarékos	– neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	– víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
Csatorna	A csatorna karbantartása	– biológiai lebontók alkalmazása – környezetbarát takarítószer alkalmazása
Udvar	Biztonságos aljzat	– az aszfaltozott rész felújítása,
Eszközellátottság	A személyiség-fejlesztés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	– a tantermekben írásvetítő, TV, videó és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok – digitális fényképezőgép, gáztűzhely, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár,

23.2.6 A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhethetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növény szeretet napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap

Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az elsivatagosodás ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap

24 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a SNI és a hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása

érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, SNI tanulók együttnevelése, s e tanulók szegregációmentes oktatásának biztosítása, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása.

- Heterogén összetételű osztályok, csoportok kialakítása.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés.
- Gyermekközpontú, családorientált nevelés kialakítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- A társadalmi integráció támogatása.
- Az iskolai befogadás és nyitva tartás alkalmazkodása.
- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás optimális feltételek biztosítása.
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.
- Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételével megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.
- Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (*pl. mentorálás*) támogatása és biztosítása.

24.1 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok

Az iskolára hárul az a feladat is, hogy a tanuló iskolán kívüli szociális, személyiségét érintő hatásokat feltérképezze, azokon - ha kell - együtt a szülővel változtasson a tanuló érdekében. Programunk egyik alapeleme a szülővel való együttműködés. A szociális hátrányokat az iskola szülői, gondviselői együttműködés nélkül megoldani nem tudja.

Ha a fejlődési, tanulási, magatartási zavar szociális eredetű, ami a tanulók legnagyobb részénél családi eredetű, az iskola részéről nem érhető el eredmény a szülő megnyerése nélkül. A szülővel való rendszeres kapcsolattartáson túl (szülői értekezletek, fogadó órák) a kapcsolatot egyénre szabottan kell tartani, ahogy a gyerek érdeke megkívánja. A szülővel való találkozások eredménnyel kell, hogy végződjenek. Távozzon úgy a szülő a pedagógustól, hogy konkrét, használható segítséget kapott gyermeke nevelése terén, ami bizalmának alapköve.

Meg kell győzni a szülőket, hogy gyermekük eredményes felnőtté válásában ugyanolyan fontos a családnak legalább elvek és alapértékek terén megalkotni saját „nevelési programját”, és egyeztetni a pedagógussal, ahogyan azt az iskola teszi és tette.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban szervezeti szinten a fő feladat az osztályfőnöké, aki szükség esetén családlátogatások, a szülővel való találkozások alkalmával feltérképezi a helyzetet, és javaslatot tesz intézkedésekre. Az osztályfőnökön túl minden pedagógus felelőssége, hogy pedagógiai eszközeivel tompítsa a már meglévő társadalmi esélyegyenlőtlenséget, mert minden tanulónak egyformán fontos a személyisége, legyen helyzete bármilyen hátrányos.

24. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola vezetője felelős az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányítja azt. Munkáját az iskolai gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, az osztályfőnöki munkaközösség, a fejlesztő pedagógusok segítségével végzi, illetve koordinálja.

24.1.1 Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai

- A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- A tanulási nehézséggel, zavarral küzdő tanulók
- A megkülönböztetett ellátást igénylő tanulók
- Magántanulók
- Nemzetiséghez tartozó tanulók
- A szociálisan hátrányban élők

24.1.2 Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában

- Család, gyermek
- Gyermekvédelmi intézményrendszer
- Jelzéssel élő állampolgár vagy társadalmi szervezet
- Önkormányzat egészségügyi, szociális és lakásügyi ügyekért felelős szervezeti egysége
- Gyámhivatal
- Jegyző
- Kormányhivatal Járási Hivatala
- Rendőrség
- Háziorvos, védőnő
- Óvoda és egyéb köznevelési intézmények

- Pedagógiai Szolgáltató Intézet
- Szakszolgálatok
- Civil szervezetek, alapítványok

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés, felderítés	<u>Folyamatos felderítés:</u> □ helyzetfelmérés szeptember-október hónapban, □ az állapotfelmérés eredményeinek rögzítése, □ a felmérés ismételése legalább félévenként (február), □ hiányzások jelzése, jelentése a szülő és iskola viszonylatában. <u>Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés (kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás):</u> □ osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az igazgató munkájának koordinálása, □ osztályfőnök és gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus kapcsolatfelvétele és kapcsolattartása a szülőkkel (családlátogatás), □ kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az iskolai pedagógiai munkát segítő szakszolgálattal. <u>Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:</u> □ helyi közösségi rendezvények, □ különféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre.	A felderítetlen esetek számának csökkentése. A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatavarok enyhítése. A hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás lehetőségeinek folyamatosan bővítése. Anonim felmérés elvégzése. Diákönkormányzat, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, osztályfőnökök szoros együttműködése. Külső kapcsolatok kialakítása és fenntartása a gyermekvédelmi szervezetekkel.

Célok	Feladatok	Kritériumok
-------	-----------	-------------

Enyhítés	Felderítés késedelem nélkül. <u>Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése, melyek:</u> ☐ differenciált foglalkozás, ☐ felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül), ☐ korrepetálás, ☐ indulási hátrányok csökkentése, ☐ beszélgetések, önértékelés javítása. <u>Osztályközösségben elvégezhető feladatok:</u> ☐ peremhelyzet megelőzése, megszüntetése, ☐ személyiségfejlesztés, ☐ közösségi életre nevelés, ☐ családi életre nevelés, ☐ egészségvédő programok. <u>A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése:</u> ☐ szülőkkel való együttműködés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok, pszichológusi előadások, ☐ tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.	Legyen képes az iskola szakemberek bevonásával kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket.
Kezelés	<u>Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős szervezeti egysége, városi rendőrkapitányság):</u> ☐ pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések vezetése. <u>A szükséges továbblépések megtétele:</u> ☐ jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az igazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb.	A hatóságok felé időben és szakszerűen kell jelezni a helyi szakemberek segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.

Tervezhe- tőség, rendszeresség megvalósítása	<u>Éves munkaterv készítése</u> , mely tartalmazza: ☐ a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát, ☐ a szülőkkal való rendszeres kapcsolattartás menetét, ☐ az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését.	Az iskolán belül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus vezetésével hatékony csapatmunka alakuljon ki.
A különféle nevelési tényezők	<u>A jelzés rendszere:</u> ☐ az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével.	Minden problémás esetet idejében, tapintatosan,
Célok	Feladatok	Kritériumok
együttműködése és azok összehangolása	jelentős esetek kiemelésével. <u>A felzárkóztatás rendszere:</u> ☐ szaktanár jelzése, ☐ osztályfőnök jelzése, ☐ szaktanár segítsége, ☐ fejlesztő pedagógus segítsége, ☐ gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája. <u>A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</u> ☐ az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre, ☐ egyeztetés a szülőkkal. <u>Beavatkozási stratégiák:</u> ☐ iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül ☐ kapcsolatfelvétel a szülőkkal, ☐ védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik, ☐ helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek. <u>Pályázatok írása anyagi támogatásokra az igazgató, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az osztályfőnökök segítségével:</u> ☐ egyedi esetek összegyűjtése rászorultsági alapon ☐ a pályázati kiírások figyelése, pályázatok beadása, a pénzek, juttatások elosztása és felhasználása.	szakszerűen a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük. A tanulók és a szülők tájékoztatása jogaikról és kötelességeikről. Osztály- és iskolai programok szervezése, a szülők bevonása. A pályázatok lehetőségeinek kihasználása.

	A gyermeki jogok biztosítása a jogszabályban előírtak szerint (az iskolavezetés, a diákönkormányzat, a tantestület): ☐ törvényi változások figyelemmel kísérése, ☐ az etikai kódex és a házirend ismerete, frissítése	
--	--	--

25 Intézményünk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek

25.1 A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket közvetítenek és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

25.1.1 A bűnmegelőzés tartalmi elemek

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt. A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- ✓ A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- ✓ A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása

- ✓ Információgyűjtés és - elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról
- ✓ Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé ✓
Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- ✓ A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- ✓ Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- ✓ Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- ✓ Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- ✓ Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- ✓ A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

25.1.2 A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- ✓ Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- ✓ Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- ✓ Személyiségfejlesztés
- ✓ Közösségfejlesztés

26 Az új Nemzeti alaptanterv bevezetésének időpontjai, törvényes órakeretek

	évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013/2014	NAT 2013	NAT	NAT	NAT	NAT 2013	NAT	NAT	NAT

2014/2015	NAT 2013	NAT 2013	NAT	NAT	NAT 2013	NAT 2013	NAT	NAT
2015/2016	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2012	NAT	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT
2016/2017	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013

27 Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Tarnazsadányi Tagiskolája intézmény specifikus rendelkezései a helyi tantervben

27.2 A magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Tarnazsadányi Tagiskolája mint tagintézmény a cigány nemzetiségi nevelést-oktatást a programban résztvevők számára magyar nyelven biztosítja a 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet alapján.

A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás a magyar oktatási rendszer szerves részeként működik. Ennek értelmében azzal alapvetően azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszthető alpműveltséget és esélyegyenlőséget kell biztosítani. Ezért a NAT-ban megfogalmazott követelmények a nemzeti és etnikai kisebbségek oktatására is érvényesek. A kisebbségi oktatás célja a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése. Ennek érdekében törekszik:

A kisebbségi oktatás célja :a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése. Ennek érdekében törekszik:

- a népköltészet, a zene, a képzőművészet, a szokások és hagyományok megismertetésére és ápolására,
- a történelmi hagyományok, az anyanyelvi kultúra, a hon- és népismeret oktatására,
- a különböző kultúrák értékeinek kifejezésre juttatásával tolerancia, a másság elfogadására és megbecsülésére,
- a romák őshazájának, vándorlásának, kultúrájának, történelmének megismertetésére,
 - a romák társadalmi felemelkedésének és beilleszkedésének elősegítésére.
- a romák kulturális értékeinek megismerése a történelméről szóló ismeretek oktatása a programban megjelölt tantárgyak vonatkozásában.

Fejlesztési feladatok szerkezete

1. *Ismeretszerzés, tanulás*
2. *Kritikai gondolkodás*
3. *Kommunikáció*
4. *Tájékozódás térben-időben*
5. *A tartalom kulcselemei*
6. *Reflexiót irányító kérdések*

1. Ismeretszerzés, tanulás

1-4. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből. Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése: a népcsoport életmódja, a család és környezet kisebbségi kötődése, a zenei és a tradicionális népi kultúra. Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben. Segédkönyvek, atlaszok, gyermeklexikonok használata. A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben.

5-6. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, filmekből, a tömegkommunikációs eszközökből. Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, a népcsoport nyelvhasználati sajátosságai. Információk gyűjtése adott témához. A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben: projektek tervezése és végrehajtása a népcsoport sajátos életmódjával, a család és környezete kisebbségi kötődésével kapcsolatban.

7-8. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, filmekből, a tömegkommunikációs eszközökből. Információk gyűjtése a kisebbség múlt és jelen életéről, nyelvhasználati sajátosságairól az iskolai vagy más könyvtárban, médiatárban, múzeumban, a kisebbség lakóhelyein. A gyűjtött adatok felhasználása projektek, bemutatók tervezésénél és végrehajtásánál. Mutassa be a kisebbség lakóhelyeit, magyarázza az életmód és környezet közötti fontosabb összefüggéseket. A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben.

2. Kritikai gondolkodás

1-4. évfolyam: Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából. Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséről.

Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről, jelenségekről és személyekről.

5-6. évfolyam: Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A kisebbség híres képviselőinek tettei a közösség formálása érdekében. Híres emberek, történelmi személyiségek, hétköznapi emberek jellemzése. A kisebbség életéből vett jelenetek elbeszélése, eljátszása különböző szempontokból. A különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi, a kisebbség szempontjából sorsdöntő jelenség kapcsán. Érvek és ellenérvek gyűjtése.

7-8. évfolyam: A kisebbség kulturális életének, kiemelkedő eseményeinek elbeszélése. Jelenetek eljátszása különböző szempontokból, részvétel regionális fesztiválokon, kulturális eseményeken. Önálló vélemény és kérdések megfogalmazása a kisebbség elmúlt és jelen sorsával, sorsfordulóival kapcsolatban. Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására. A kisebbség történelmének, társadalomföldrajzának ismerete. Jelenségek tárgyhű és kritikai bemutatása, sorsfordulók értelmezése. Az őshaza történelme és társadalomföldrajza jellegzetes vonásainak bemutatása.

3. Kommunikáció

1-4. évfolyam: Beszélgetés az romák életével kapcsolatos témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. Mások véleményének türelmes meghallgatása. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, gyűjtőmunkával szerzett ismeretekről. Rajz készítése kisebbségi témáról. Modellek, makettek, tárgymásolatok készítése. Tárgyak készítése hagyományos kézműves technikákkal. Események, történetek, jelenségek mozgásos, táncos, dramatikus megjelenítése.

5-6. évfolyam: Beszélgetés és vita egy-egy kisebbséget érintő témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. Mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. Fogalmazás írása valamely kisebbségi témáról. Rajz készítése kisebbségi témáról. Rajzos vázlat készítése. Modellek,

makettek, tárgymásolatok készítése. Tárgyak készítése hagyományos kézműves technikákkal. Események, történetek, jelenségek mozgásos, dramatikus megjelenítése.

7-8. évfolyam: Események, történetek elbeszélése a kisebbséget érintő témában emlékezetből élőszóban. Vitás kérdések, vélemények felvetése, megbeszélése. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. Fogalmazás írása a cigányságot érintő eseményekről.

Történetek, jelenségek mozgásos, dramatikus megjelenítése.

4. Tájékozódás térben – időben

1-4. évfolyam: Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata: óra, perc, év, hónap, hét, nap. Korosztályokra vonatkozó meghatározások megismerése, alkalmazása (kicsi, fiatal, öreg). Viszonyítások gyakorlása: most, előbb, később, régebben. Események időrendbe állítása. Egyszerű térképek legfontosabb elemeinek felismerése: államhatárok, települések, vizek, domborzati jelölések. Helyszínek modellezése (pl.: vázlatrajz, terepasztal, makett)

5-6. évfolyam: Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata: hónap, év, évtized, évszázad, emberöltő. Rokonsági fokok, elnevezések ismerete a kisebbség nyelvén. Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással. Krisztus előtt, Krisztus után. Az idő ábrázolása téri-vizuális eszközökkel. Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben kiemelt időpontokhoz képest. Egyszerű kronológiai számítások. Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása. Egyszerű térképek másolása kézi munkával. A térkép legfontosabb elemeinek felismerése: vizek, domborzati jelölések, államhatárok, települések. A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről. Egyszerű alaprajzok készítése. Események kapcsolása a tanult helyekhez.

7-8. évfolyam: A történelmi korszakok nevének használata. A kisebbségi történelem kiemelkedő történelmi és társadalmi eseményeinek ismerete. Az idő ábrázolása téri-vizuális eszközökkel, kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest. Egyszerű kronológiai számítások. Események, jelenségek,

tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása. Egyszerű térképek másolása kézi munkával. A térkép legfontosabb elemeinek felismerése: vizek, domborzati jelölések, államhatárok, települések. A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről. Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken. Egyszerű alaprajzok készítése (pl. régi falusi házak, településrajzok) Történelmi helyszínek modellezése. Események kapcsolása a tanult helyekhez.

5. A tartalom kulcselemei

1-4. évfolyam: Legyen alkalom néhány híres ember (tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők) tevékenységével, jellemvonásával való megismerkedésre. A mai gondolkodás és életmód összehasonlítása a korábban élő emberekével. A nemzeti ünnepekhez és jelképeikhez kapcsolódó eseményekkel való megismerkedés. Beszélgetések az illemszabályokról, külső és belső jellemvonásokról, a barátságról és a rászorulóknak segítségéről. Ismeretszerzés a lakóhely múltjáról, természeti értékeiről, a helyi hagyományokról. A kisebbségi népszokásokkal, valamint a hagyományos mesterségekkel való ismerkedés Beszélgetés az iskolai élet legfontosabb szabályairól.

5-6. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak ismereteket szerezni a nemzetiségi helyi hagyományokról, kulturális emlékhelyekről, a lakóhely múltjáról. A történelmi múlt egy-egy térben és időben határolt darabját mélységében tanulmányozzák.

A mai gondolkodás, életfelfogás és életmód összehasonlítása a korábban élő emberekével (pl. lakóhely típusa, családi élet, több generáció együttélése). A kisebbségi népszokások ápolása, valamint a hagyományos mesterségek megismerése, jellemzése. Ismerkedés a történelem és tudomány egy-két kiemelkedő személyiségével.

7-8. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak ismereteket szerezni a kisebbség helyi és magyarországi hagyományairól, kulturális emlékhelyeiről, múltjáról és a megóvásukra tett erőfeszítésekről (fenntartásuk problémái, asszimiláció). A történelmi múlt és művelődéstörténet egy-egy térben és időben határolt darabját mélységében. Ismerkedés a kisebbségi történelem és tudomány kiemelkedő személyiségeivel.

A szabadság és a felelősség emberi dimenzióival a közösségen belül (pl. vegyes házasságok, anyanyelv ápolása. A kisebbség érdekképviselői feladatainak ismeret. Nemzetiségi nyelvű médiák ismerete (pl. újság, rádió-és televíziós program)

6. A reflexiót irányító kérdések

1-4. évfolyam: Válaszkeresés kérdésekre:

- jellemző tulajdonságok
- hasonlóságok és különbségek keresése másokhoz képest
- saját képességeim
- nem vagyok képes
- milyen szeretnék lenni
- a szabályok fontossága

5-6. évfolyam. Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy választ keressenek az alábbi és hasonló kérdésekre:

- Melyek az egyéni és családi (öröklött) tulajdonságaim? Kire hasonlítok?
- Emberek közti hasonlóságok és különbségek
- Hogyan nyilvánulnak meg a kommunikációban, öltözködésben az életkorok sajátosságai?
- Hogyan lehet a hagyományokat továbbadni?
- Lehet-e helye a régi tárgyaknak a modern lakásban?
- Melyek a nemzetiség jellemzői?

7-8. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy választ keressenek az alábbi és hasonló kérdésekre:

- Miként élhetnek együtt különböző kultúrák, népek?
- Milyen lehetőségei és akadályai vannak a kultúrák közötti kapcsolatoknak?
- Mi a hit, a vallás szerepe a szórványban élő kisebbségek életében?
- Hogyan lehet a hagyományokat megőrizni és továbbadni?
- Hogyan lehet fenntartani a kapcsolatot az anyanemzettel?

Követelmény:

A program megvalósítása során a nevelők kiemelt figyelmet fordítsanak a roma/cigány

népismeret oktatására, a kisebbségi létből adódó önismeret fejlesztésére és a cigány kulturális tevékenység mindennapi ápolására, a tevékenység folytatására.

A roma/cigány népismeret oktatását az aktuális tananyaghoz kapcsolva biztosítjuk, kiemelten a magyar nyelv és irodalom, ének, technika és életvitel valamint a rajz-vizuális kultúra tantárgy keretében. Ezen tantárgyakon, illetve a biológia, földrajz, történelem és osztályfőnöki órákon keresztül, minden, a programban résztvevő tanuló számára biztosítja az iskola a kötelező tanóra keretében a cigány kisebbségi kulturális tevékenység megvalósítását. A tananyagok épüljenek be a fentebb megnevezett tantárgyak és évfolyamok tanmeneteibe. A tanítási órákon ezek a témakörök vagy önálló egységként, vagy egy-egy anyag általános anyag részeként kerüljenek feldolgozásra. A feldolgozásra került témákat a tanmenetekben külön jelölni szükséges. A feldolgozott téma az osztálynaplóba legyen külön feltüntetve. (Erre zöld színt használunk)

27.2.1 A programba bevont tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom:

1. osztály:

Tananyag: Cigány tárgyú kiszámolók, nyelvtörők, versek megismerése. Dramatizáció, cigány népviseletbe öltöztetett bábokkal. Szerepjátékok, altatók, mondókák, nyelvtörők.

Követelmények: Résztétel közös játékban.

Minimális teljesítmény:

Tudjon három kiszámolót és három nyelvtörőt. Szöveghűen tudjon mondani egy cigányverset. **2.**

osztály:

Tananyag: Cigány tárgyú szólások, mondások, versek, mesék. Cigány irodalmi alkotások összehasonlítása más irodalmi művekkel. Az újszülöttel kapcsolatos cigányhiedelmek dramatizálása. Hétköznapi élethelyzetek megjelenítése.

Követelmények: Utánozzon mozgásokat, gesztusokat, mimikát.

Minimális teljesítmény:

Tudjon egy cigánymesét elmesélni saját szavaival.

3. osztály:

Tananyag: Mesetípusok, mondák legendák. Cigánymesterségek. Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó helyi szokások. Keresztelő, lakodalom. A halottakról való megemlékezés.

Roma/cigány mesemondási szokások. Hagyományos mesterségek és azok eszközeinek megismerése. Kosárfonás, teknővájás. Híres magyarországi cigányemberek megismertetése.

Helyi szokások megismerése, összehasonlítása más közösségek szokásaival, hagyományaival.

Ünnepi szokások megfigyelése, versek, mondókák memoriterek.

Bábok készítése cigány népviselet jellemzőkkel.

Követelmények: Vegyen részt a közös bábozásban, elemezze a szereplők tulajdonságait.

Minimális követelmények:

Tudjon egy legendát saját szavaival elmesélni. Ismerje a hagyományos cigánymesterségeket, tudja felsorolni annak eszközeit, termékeit. Tudjon beszámolni a családi élethez kapcsolódó ünnepekről. Tudjon mondókákat és egy altatót.

4. osztály:

Tananyag: Élet a vándorlás alatt, tárgyi emlékek. A cigányság jelképei, himnusza. Család, nemzettség. Cigányközösségek. Közösségi szabályok. Ünnepek. Ismerje meg a vándorló cigányság tárgyait, székér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklyéi.

Múzeumlátogatás során képek, filmek, írásos emlékek alapján ismerkedjen meg a vándorérettel. Szimbólumok, jelképek megismerése.

Normák, értékek cigány és nem cigány közösségekben. Hagyományos játékok készítése.

Ünnepi műsor összeállítása: Újév, húsvét, karácsony. Cigány történetek bábos megjelenítése.

Improvizációs gyakorlatok.

Követelmények: Készítsen bábokat, ismerje a vándorlás tárgyi eszközeit. Ezeket tudja megjeleníteni. Minimális teljesítmény:

Tudjon felsorolni vándorláshoz használt tárgyakat. Tudjon beszámolni a vándor közösségek életéről. Ismerje a cigány himnuszt, zászlót, vándorjeleket. Közösségi szabályok, normák ismeret.

5-6. osztály: Tananyag:

Műismeret: Cigányadomák, anekdoták, cigányviccek. A roma/cigány elbeszélő irodalom sajátosságai. Válogatás a folklóranyagból, a cigány eredetmondákból Bari Károly gyűjtésében.

Irodalmi ismeretek: A szójhagyomány és az írásbeliség szerepe az irodalomban. A népköltészet műfajai. Cigány népi bölcsélet, romaszokások, közmondások, cigányok a magyar szólásokban, cigánymondák, népmesék, népdalszövegek. A hazai cigányság kiemelkedő személyiségeinek, műveinek ismerete.

Irodalmi olvasás: A magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak ábrázolásai cigány alkotók szemével– novellák, elbeszélések, regényrészletek, elbeszélő költemények. Hagyományos cigány mesterségek ábrázolása a magyar, a cigány és a világirodalomban.

A cigányok konfliktusainak irodalmi megjelenítése. Roma gyermek alakok a magyar irodalomban. A vándorlás motívuma az etnocentrikus és realista ábrázolásokban magyar illetve cigányszerzőknél.

7-8. osztály:

Lakatos Menyhért: „Füstös képek” vagy az „Akik élni akartak” illetve Osztyákyán Béla: „Nincs itthon az Isten” c. művének kötelező olvasmányként történő feldolgozása. Egy-egy cigány lírikus motívum – és szimbólum készletének kigyűjtése.

Szájhagyomány és írásbeliség szerepe a cigány irodalomban.

A magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak ábrázolásai cigány alkotók szemével. Ugyanezek nemzetközi vonatkozásai.

Néhány alapvető tény, adat feltárása egy irodalmi alkotás kapcsán. Önálló véleménykifejtés egy-egy műről, önálló szóbeli és írásbeli beszámoló készítése.

Irodalmi olvasás: A XX. Századi magyar irodalom cigányság képe. A Világirodalom híres cigányábrázolása.

Irodalmi ismeretek: A magyarországi cigány prózairodalom nyelvi- és stílusrétegei. Az alapvető motívumok jelentése.

Irodalomtörténet:

.A magyarországi cigány líra és próza kialakulása és fejlődése.

Könyvtárhasználat:

A cigányirodalom élő műhelyei.. Az önálló ismeretszerzés módszereinek bemutatása (Pl.: romákkal kapcsolatos irodalmak gyűjtése, feldolgozása.)

Kommunikáció: Romák közötti, illetve a roma és nem roma kommunikációjának jellemzői az egyes művekben és valós élethelyzetekben.

Ének – zene:

1. osztály:

Tananyag: Népdalok. Spontán zenélés. Taps, ujjpattogtatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: 3 altató és kiszámoló ismerete

2. osztály:

Tananyag: Gyermekdalok, kiszámolók, köszöntők. Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés. Taps, ujjpattogatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: Három gyermekdal ismerete.

3. osztály:

Tananyag: A gyermekközösség zenés játécai. Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés.

Taps, ujjpattogatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: Két zenés játék eljátszása.

4. osztály:

Tananyag: Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés. Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: Három népdal ritmuskísérettel, vagy tánccal előadva.

5. osztály:

Tananyag: Táncdallamok spontán zenéléssel, ritmuskíséretnek népdalokra. Taps, ujjpattogatás, kanál, kanna használata.

Minimális teljesítmény: Egy népszokás teljes ismerete. Három táncdal kísérettel való előadása.

6. osztály:

Tananyag: Zenetörténetek, mesék, hiedelmek a zenéről, hangszerekről a magyarországi flórklórból. Aszimmetrikus ritmusok népdalokban. Speciális cigányritmus, híres zenészek hazánkban, cigánybandák.

Ismerkedjenek meg Czinka Panna a főúri udvari zene első híressé vált cigányzenészének életével (XVIII. századból).

Minimális teljesítmény: Egy mese a zenéről. Ritmusgyakorlatok, játékok ismerete. Írott kottakép ritmusának megszólaltatása.

7. osztály:

Tananyag: Helyi népdalok több szólamban. Népdalok, műdalok, stílusos előadása. Zenei formák és műfajok.

A népdalok formai, műfaji, szerkezeti vizsgálata.

Ismerjék meg Bihari Jánosnak a verbunkos zene népszerűsítőjének a reformkori országgyűlések híres zenészeinek életét. Ismerjék meg Sárközi Ferencnek a szabadságharc katonazenészeinek életét.

Minimális teljesítmény: Spontán zenélés egyénileg, csoportosan, kísérettel.

Zenei formák, műfajok ismerete.

8. osztály:

Tananyag: Cigányszármazású zeneszerzők műveiből részletek ismerete. Népi hangszerek a cigányzenében. Cigányzenészek, híres bandák életműve.

A verbunkos kialakulása. A cigány népzene jellemzői.

Minimális teljesítmény: Egy híres cigányzenész életének ismerete. A verbunkos zene jellemzői.

A hangszerek felismerése alak- és hangzás szerint.

Technika, életvitel és gyakorlat

1-4. osztály Tananyag:

1. Hagyományos mesterségek:

- Vályogvetés
- Kunyhó építése gyurmából, fűzfából
- Kosárfonás
- Kerítés készítése fűzágakból
- Edény foldozása
- Kovácmunkák: dísz tárgyak, lópatkolás.

Minimális követelmények:

- Néhány termék előállításának módjáról szerezzenek ismereteket.
- Tudjanak felsorolni néhány hagyományos cigánymesterséget.
- Gyűjtsenek a cigánymesterségekkel kapcsolatos anyagot.

2. A cigányság vándorlása

- Életük régen és ma
- Cigányputrik, cigánytelepek
- Vándorlás eszközei. Szekér, sátor, a berendezés tárgyai.

Minimális követelmények:

- Tudjon felsorolni a vándorláshoz szükséges néhány eszközt.

- Múzeumlátogatás, anyaggyűjtés

3. Lakáskultúra, hagyományok:

- A lakás berendezése, hagyományos bútorok, képek színek.
- A tisztálkodás lehetőségei régen és ma.
- Roma étkezési szokások, hagyományos cigány ételek Minimális követelmények:

követelmények:

- Ismerjék meg a cigányság régi és mai életét, szokásait.
- Hagományos cigány ételek receptjeinek gyűjtése.
- Beszélgetés a roma szülőkkel, nagyszülőkkel a régi étkezési szokásokról.

4. Hagományos cigány gyermekjátékok készítése.

Minimális követelmények:

A szülők, nagyszülők segítségével készítenek gyermekjátékokat, bábokat, figurákat, régi díszeket.

5. Közösségi szabályok, kapcsolatteremtés:

- Szülő – gyermek kapcsolat
- Közeledési szabályok ismerete a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai.

Minimális követelmények:

- Közösségi szabályok, normák ismerete, melyek egyaránt be kell tartani mind roma, mind pedig a nem roma közösségekben.

5. osztály:

Tananyag:

Anyagok és alakításuk.

Cigány kézműves tárgyak, használati tárgyak, fafaragások készítése.

Cél: Fejlődjenek a tanulók manuális készségei. Ismerjenek meg hagyományos cigány használati – és kézműves tárgyakat. Az anyag, forma, funkció és esztétikum összefüggéseinek felismerése a cigány kézműves tárgyakon.

Követelmény:

Ismerjék a fa alapvető tulajdonságait.

Tananyag: modellalkotás

Cigány használati tárgyak tervezése, kivitelezése, értékelése, továbbfejlesztése. Cigányszekér készítése.

Cél: Ismerkedjenek meg a vándorlásokhoz használt tárgyakkal, működésükkel.

Követelmény:

Legyen képes a tanuló a lényeges jegyek felismerésére cigány használati tárgyakon és ezek alapján modellalkotásra.

Tananyag: Háztartástechnika

Cél: A cigánycsaládok szokásai, társadalomban betöltött szerepük. Lássá át a háztartási tevékenységek rendszerét. Váljon igényévé az ápolts külső, a tiszta rendezett környezet.

Követelmény:

Tudja megkülönböztetni a háztartásban élők igényeit, szükségleteit, kívánságait. Ismerje a cigányság öltözködési szokásait. Tudja ruházatát tisztán tartani. Legyen képes rendszeres és következetes testápolásra.

6. osztály:

Tananyag: Anyagok és alakításuk. Faipari cigány kézműves szakmák. A fa szerepe a cigányság történetében.

Cél: Összefüggések felfedezése a cigány kézműves tárgyak és anyagai között.

Követelmény:

Legyen képes a hagyományos használati tárgy elkészítésére. Tudjanak megnevezni fával dolgozó cigány kézműves szakmákat.

Tananyag: háztartástechnika

A cigányság lakóhelyei: sátor, putri, falusi és városi lakás.

Cigány ételek elkészítés módjai.

7. osztály:

Tananyag:

Anyagok és alakításuk.

Vas, acél alakítása a kovácsműhelyben.

Cél: Cigány fémipari szakmák alapjainak megismerése.

Követelmény:

Ismerje a kovácsolás technológiai folyamatát. Legyen jártas a kovácsoló eszközök és patkoló szerszámok használatában.

Tananyag: háztartástechnika

A cigány konyha rendeltetése, kapcsolata a környezetével, részei és azok kapcsolata.

Követelmény:

Tudja meghatározni a jellegzetes cigánykonyha részeit, azok funkcióit.

8. osztály:

Tananyag: Lakás és lakókörnyezet, fűtés, vízellátás.

Cél: A romák lakása, mint összetett technikai rendszer elemzése, értékelése.

Követelmény:

A tanuló gyűjtsön tapasztalatokat környezetének jellemző rendszeriről.

Tananyag: háztartástechnika

A táplálkozás: Tápanyagszükséglet, energiaszükséglet, az élelmiszerek alkotórészei.

Cél: Gyűjtse a hagyományos cigány népi ételek receptjeit.

Követelmény: Ismerje a helyes táplálkozási szokásokat, figyelembe véve a hagyományokat.

Vizuális kultúra:

1. osztály:

A cigánytárgyú művészet kifejezésének jellegzetes eszközei, Péli Tamás festményei alapján. (vonal, szín, folt ismerete) Cigánytárgyú meseillusztráció készítése. Síkbábok készítése népviseletben.

2. osztály:

Jellemző kifejezőeszközök Balázs János műveiben. Térbeli viszonyok megfigyelése és ábrázolása (előtér, háttér, egymás mellett, mögött).

Elképzelések képi kifejezése: Vándorló cigányok élete. Fakanál bábok készítése jellegzetes roma motívumokkal díszítve.

3. osztály:

Cigánytárgyú képzőművészeti alkotások elemzése. Külső- és belső tér megfigyelése, ábrázolás. Szín és formakontrasztok Szentandrassy István műveiben. Foglalkozási, megélhetési lehetőségek ismerete. Fafaragások, gyékény, stb. Népviseletbe öltöztetett kesztyűs bábok készítése.

4. osztály:

Az év jeles napjaihoz kötődő cigány népszokások képi megelevenítése. Bábok festése, díszítése. Természetes anyagokból készült tárgyak kifestése.

Cigány képzőművészeti gyűjtemények, kiállítások látogatása.

5. osztály:

Tananyag: Jellegzetes cigány művészeti alkotások elemzése. Színhatások. A népművészet jellegzetes vonásai, vázolás ecsettel, filctollal, ceruzával.

Cigány népmesék, szokások lerajzolása.

Cél: Az egyes kifejezési formák megkülönböztetése.

Követelmény: Elemi kifejezőeszközök felismerése.

6. osztály:

Tananyag: Cigány népviselet formái, színei, díszítése. Nagyobb jártasságot, ügyességet követelő tárgyak készítése. Népi hangszerek, nádsípok, furulyák készítése, megszólaltatása. Cigány kézműves tárgyak, kovácsoltvas eszközök, fafaragások használati tárgyak, stb. Színkompozíció hideg és meleg színekkel, egy szín változatival. A naiv művészet és a hivatásos művészet jellegzetes vonásai.

Cél: Az anyag, a forma a rendeltetés összefüggéseinek felismerése a cigány kézműves tárgyakban.

Követelmény: Egyszerű tárgyak elkészítése. Kézműves tárgyak jellegzetességeinek megnevezése megfigyelés alapján. A naiv és professzionális cigány művészeti alkotások elemzése, összehasonlítása. Színek felhasználása egyéni élmény alapján létrejött fantáziaképeken.

7. osztály:

Tananyag: A jellemző kifejező eszközök a műalkotásokban. Az egyes művészeti korszakok alkotásmódjának önálló felhasználása. A cigányság életforma változásai, a cigányság lakóhelyeinek elemzése rajzokkal, ábrákkal, makettekkel.

Hagyományos cigány tárgykészítő mesterségek.

Cél: A cigány képzőművészeti alkotások elemzése, a stílusjegyek felismerése.

Különböző technikák alkalmazása: - linómetszet. Az életforma és a tárgyi környezet összefüggéseinek felismerése. A cigány tárgykészítés értékeinek ismerete. Tárgyak készítése a tanult technikákkal.

Követelmény: A stílusjegyek alapján ismerjék fel a cigány művészeti alkotásokat. Egy-egy életformához tartozó tárgyi eszközök megnevezése. Az egyszerű díszítetlen tárgyak szépségének felismerése.

8. osztály:

Tananyag:

Komponáló módok a műalkotásban. A cigány képzőművészet a múzeumi gyűjteményekben. A cigányság életforma változásai, és ennek kifejeződése a tárgyi környezetben. Egyedi és közösségi tárgyak készítése a hagyományok alapján.

A cigányság településformáinak változása.

Cél: Cigány alkotások stílusjegyeinek felismerése. Életforma és környezet összefüggéseinek elemzése. Az anyag, forma funkció egysége a cigány tárgykészítésben. Tárgyak készítése a tanult technikákkal.

Követelmény: Cigány művészeti alkotások stílusjegyeinek felismerése. Ember és környezet kapcsolatának lényeges összefüggései. Egyszerű tárgy készítése pl.: lábtörlő.

Biológia

8. osztály

Tananyag: Testi-lelki egészség. Életmód és betegségek, lakás, öltözködés, testápolási kultúra, életmód és igények egymásra hatása.

A cigányság életmód változásai az elmúlt 50 év során lakóház és ház belső. A tisztálkodási lehetőségek és ennek nyomán a tisztálkodási szokások változása.

Cél: Életforma és környezet összefüggéseinek elemzése.

Történelem

7-8. osztály

Tananyag: Ismerjék meg Sárközi Ferencnek a szabadságharc katonazenészeinek életét.

A cigányság foglalkozás szokásainak változása a történelem folyamán. Holokauszt.

A helyi cigányság bekapcsolódása a település közéletének a lakóhely cigányközösségeinek megismerése, a lakhely különféle intézményeinek szerepe a cigányság életében (közművelődési intézmények, egyházak, egészségügyi, szociális intézmények, oktatási intézmények).

Cél: Felkészítés a közösségi életre.

Földrajz

8. osztály

Tananyag: A cigányság nemzeti emlékhelyei

A lakóhely ismerete, etnikai sajátossága, a lakóhelyen élő különböző népcsoportok, ezek etnikai elkülönültsége.

Osztályfőnöki

5-8. osztály

Tananyag: Értékeket képviselő jellegzetes cigánytradíciók, családi kötelékek, ragadványnevek, ünnepek. Magyarországon élő cigányok főbb nyelvi közösségei (romungro, oláh, beás, kárpáti, sinti). A cigányság életmód változása, a különböző korokban, országokban. A cigányság foglalkozás szokásainak változása a történelem folyamán.

30 . Záró rendelkezések

30.1 A pedagógiai program hatálybalépése

Jelen, átdolgozott pedagógiai program a 2018/2019-es tanévben lép életbe az iskola első és ötödik évfolyamain, majd azt követően a tanévenkénti előreléptetés elve szerint, míg a felülvizsgált pedagógiai program ennek megfelelően kerül kivezetésre az egyes évfolyamokon az alábbi ábrában foglaltaknak megfelelően.

Jelölések:

2017. aug. 31-ig átdolgozott, jelen pedagógiai program: PP2015

2013. márc. 31-ig felülvizsgálat pedagógiai program: **PP2013**

Tanév/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2015/2016.	PP2015	PP2013	PP2013	PP2013	PP2015	PP2013	PP2013	PP2013
2016/2017.	PP2015	PP2015	PP2013	PP2013	PP2015	PP2015	PP2013	PP2013
2017/2018.	PP2015	PP2015	PP2015	PP2013	PP2015	PP2015	PP2015	PP2013
2018/2019.	PP2015	PP2015	PP2015	PP2015	PP2015	PP2015	PP2015	PP2015

30.5 A Pedagógiai program módosítása és annak hatályba lépése

► A **Komplex Alapprogram** alkalmazásából adódó módosítások bevezetése a tagintézményben a 2018/2019-es, a székhelyintézményben a 2019/2020-as tanévben lép életbe az alsó tagozaton, majd azt követően a tanévenkénti előreléptetés elve szerint 8. évfolyamig, felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

30.7 A pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskolai Diákönkormányzat a 2013.év március hó 18.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

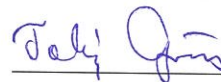
Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskolai Szülői Szervezet a 2013.év március hó 19.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

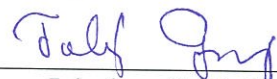
Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját az Intézményi tanács a 2013.év március hó 20. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

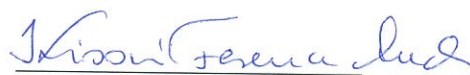
Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját az Iskolaszék a 2013.év március hó 25. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Iskolaszék elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2013. év március hó 24.napján tartott ülésén elfogadta.

intézményvezető

Kelt: 2013. március 25.

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját a Tarnazsadányi Tagintézmény Diákönkormányzata a 2013.év március hó 18. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Hókány Katalin

Szaka Jánosné

Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját a Tarnazsadányi Tagintézmény Szülői Szervezete a 2013. év március hó 19. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Hókányné Brantner Katalin

Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját az Intézményi tanács a 2013.év március hó 20. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tóth Csaba

Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programját a Tarnazsadányi Tagintézmény nevelőtestülete a 2013. év március hó 24.napján tartott ülésén elfogadta.

János Tóth

intézményvezető

Kelt: 2013. március 25.

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az iskolai Diákönkormányzat a 2017.év március hó 13.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

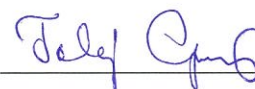
Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az iskolai Szülői Szervezet a 2017.év március hó 14.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az Intézményi tanács a 2017.év március hó 14. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a nevelőtestület a 2017. év szeptember hó 01.napján tartott ülésén elfogadta.

intézményvezető

Kelt: 2017.szeptember 01.

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény Diákönkormányzata a 2017.év március hó 13.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Szarka Jánosné
Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény Szülői Szervezete a 2017.év március hó 14.napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Farkasné Farkas Kitti
Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az Intézményi tanács a 2017.év március hó 14. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tóth János
Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény nevelőtestülete a 2017. év szeptember hó 01.napján tartott ülésén elfogadta.

Kőrösi Tímea
Intézményvezető

Kelt: 2017.szeptember 01.

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az iskolai Diákönkormányzat a 2019.év március hó 13. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Luda Bence

Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az iskolai Szülői Szervezet a 2019. év március hó 18. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Erdőteleki Ágnes Erika

Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az Intézményi tanács a 2019. év március hó 11. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tóth György

Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a nevelőtestület a 2019. év szeptember hó 29. napján tartott ülésén elfogadta.

Kisfalusi Ferenc

intézményvezető

Kelt: 2019.szeptember 29.

ZÁRADÉK

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény Diákönkormányzata a 2019.év március hó 13. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Barbara Kis Katalin

Diákönkormányzat vezetője

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény Szülői Szervezete a 2019.év március hó 18. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Garkasné Tarkas Kitti

Szülői Szervezet elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását az Intézményi tanács a 2019.év március hó 11. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tótfalusi János

Intézményi Tanács elnöke

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Tarnazsadányi Tagintézmény nevelőtestülete a 2019. év szeptember hó 29.napján tartott ülésén elfogadta.

Kis Ferenc
intézményvezető

Kelt: 2019.szeptember 29.

31 A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje

A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola **szakmai alapidokumentuma**
2. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere

A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet Az iskolai könyvtár pedagógia programja

1.sz. függelék az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola szakmai alapidokumentuma

Az intézmény székhelye szerinti megye neve: Heves megye
Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Egri Tankerületi Központ
OM azonosító: 031567

**Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola
szakmai alapidokumentuma**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapidokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhelye: 3358 Erdőtelek, Fő utca 111.

2.2. Tagintézmények megnevezése és telephelyei

2.2.1. Tagintézmény hivatalos neve: Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola Tarnazsadányi Tagiskolája

2.2.1.1. Ügyviteli telephelye: 3283 Tarnazsadány, József Attila tér 3.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Egri Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 3300 Eger, Bem tábornok utca 3.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 031567

6. Köznevelési alapfeladatai

6.1. 3358 Erdőtelek, Fő utca 111.

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.1.1.3. 1. évfolyamtól 8. évfolyamig

6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos)

6.1.1.5. integrációs felkészítés

6.1.1.6. képességkibontakoztató felkészítés

6.1.1.7. szakkörök

6.1.2. egyéb foglalkozások:

napközi

tanulószoba

6.1.3. a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 448 fő

6.1.4. könyvtár: iskolai / kollégiumi könyvtár

6.2. 3283 Tarnazsadány, József Attila tér 3.

6.2.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.2.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

6.2.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.2.1.3. 1. évfolyamtól 8. évfolyamig

6.2.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos)

6.2.1.5. nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar))

- 6.2.1.6. integrációs felkészítés
- 6.2.1.7. képességkibontakoztató felkészítés
- 6.2.1.8. szabadidős tevékenységek
 - szakkörök
 - felvételi előkészítő

6.2.2. egyéb foglalkozások:

napközi

6.2.3. a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 175 fő

6.2.4. könyvtár: nyilvános könyvtári feladatokat is ellátó

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

7.1. 3358 Erdőtelek, Fő utca 111.

7.1.1. Helyrajzi száma:	8
7.1.2. Hasznos alapterülete:	2080 nm
7.1.3. Intézmény jogköre:	ingyenes használati jog
7.1.4. Fenntartó jogköre:	vagyonkezelői jog

7.2. 3283 Tarnasáday, József Attila tér 3.

7.2.1. Helyrajzi száma:	4
7.2.2. Hasznos alapterülete:	1283 nm
7.2.3. Intézmény jogköre:	ingyenes használati jog
7.2.4. Fenntartó jogköre:	vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

31.2 A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról
- 7/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

31.3 Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja

1. Vonatkozó jogszabályok

20/2012. EMMI-rendelet 163.§ (1) „Az iskolai, kollégiumi könyvtár az iskola, kollégium működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtárpedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység”.

(2) Az iskolai, kollégiumi könyvtár 20/2012. EMMI-rendelet 162. § (1) a fenntartó gondoskodik „telephelyen működő könyvtári részlegről, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében”.

20/2012. EMMI-rendelet 165. § (1) a) könyvtári felszerelések, eszközök.

20/2012. EMMI-rendelet 165. § (4) „...a könyvtárostanár nem csak információt szolgáltat, hanem nevelő-oktató tevékenységet folytat, melyet könyvtárpedagógia programja irányít”

20/2012. EMMI-rendelet 166.§ (1)c) a könyvtáros könyvtárpedagógiai programja szerinti tanórákat tart

20/2012. EMMI-rendelet 166.§ (2)a) „egyéb foglalkozás:a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja”

20/2012. EMMI-rendelet 167.§ (1) „az iskolai, kollégiumi könyvtár gyűjteményét a helyi pedagógiai programnak megfelelően, a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével kell fejleszteni”

20/2012. EMMI-rendelet 165. § (4) „ A könyvtárostanár a nevelő-oktató tevékenységét könyvtárpedagógiai program alapján végzi, mely a nemzeti alaptanterv és a választott kerettantervek alapján készül, és szerves részét képezi az iskola helyi pedagógiai programjának.”

2011.évi CXCV. tv. 46.§ (6)c) A tanuló joga, hogy igénybe vegye az iskolai, kollégiumi könyvtári szolgáltatásokat.

110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról In: Magyar Közlöny, 2012. 66. sz. 10819. p.

Az idézetek forrása: Iskolai könyvtárakra vonatkozó legalapvetőbb jogszabályi előírások

2. A könyvtárhasználat beépítése a tanítás-tanulás folyamatába

A könyvtárhasználati órákat befogadó tárgyak: magyar nyelv és irodalom, informatika

Szervezés

Könyvtárhasználati és a könyvtárhasználatra épülő tanórák helyszíne az iskolai könyvtárunk. Az órák előkészítése időigényes feladat, ezért a tanulócsoporthoz érkezését a könyvtárostól egyeztetni a szaktanárral, tanítóval. Nem csupán az időpont egyeztetésére történik ekkor, hanem szervezési kérdések, a tanító, tanár egyéni kérései is sorra kerülnek a konzultációkor. Célszerűbb, ha csoportbontásban érkeznek a tanulók, hogy jobban tudjanak jegyzetelni az olvasóasztaloknál, illetve ne akadályozzák egymást a könyvtári térben való mozgáskor. Lehetőség szerint az órák ne kövessék közvetlenül egymást, a használt eszközök elrakása, illetve a következő csoport anyagának előkészítése miatt.

A könyvtári feladatok tervezésénél figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, az adott dokumentumok példányszámát.

Óraterv

A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, teljesítményükhöz igazodó órákat tervezünk, melyeket változatos, korszerű módszerekkel tesszük érdekessé, izgalmassá, ezáltal hatékonyá. Rávezetjük tanulóinkat, hogy a könyvtár segítségével bővíthetik a tanórákon megszerzett ismereteiket.

3. Nevelési célok, módszerek

Célok:

- Korszerű könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása.
- Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, szövegalkotás írásban és szóban, szókincs, szóhasználat.
- Személyes: problémamegoldás, önellenőrzés, értékelés.
- Információkeresés, értelmezés és felhasználás.
- Szociális: együttműködés, tolerancia, társas aktivitás, konfliktusmegoldás, empátia, kapcsolatteremtő képesség, valamint digitális, forrásfelhasználó, kognitív kompetenciaként lényegkiemelés, döntési képesség, információkezelés, önművelési, kreatív, önkifejezés kompetenciák.
- Olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelés.

- Felkészítés az egész életen át tartó tanulásra.
- A kulturált viselkedési szabályok, képességek kialakítása, fejlesztése a könyvtár használatához.
- Más könyvtárak adta lehetőségekkel való megismertetés.
- Rendszeres olvasással, könyvtárhasználattal a beszédkultúra fejlesztése, tanulási szokásaik, önművelődési módszereik színesítése, megalapozása.

A könyvtárhasználati órán használt módszerek és munkaformák:

- csoportmunka
- kooperatív foglalkozás
- páros munka
- frontális osztálymunka
- egyéni munka
- tanári közlés, előadás
- tanulói kiselőadás
- magyarázat
- megbeszélés
- szemléltetés
- szerepjáték

4. Az iskolai könyvtár megjelenése a helyi tantervben tantárgyak szerint

Magyar nyelv és irodalom 1. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.

Tevékenységek/ Ismeretek	Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, könyvtárlátogatás) A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása. Könyvek, gyermekújságok jellemző részeinek (Pl. tartalomjegyzék) megfigyelése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, tartalomjegyzék, gyermekújság.

Magyar nyelv és irodalom 2. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.
Tevékenységek/ Ismeretek	Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről). A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása. A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.

Magyar nyelv és irodalom 3. és 4. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.

Tevékenységek/ Ismeretek	Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai. Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.

Magyar nyelv 5. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üzenet, betűrend, tartalomjegyzék.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.

Magyar nyelv 6. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban. Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üzenet, szövegkép.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás.

Magyar nyelv 7. és 8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése. Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás). Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái. Nyomtatott szótár használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.

Informatika

A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

Az információkeresés területén kiemelt cél, hogy a képzési szakasz végére a tanuló tudatosan és komplexen gondolkodjon a folyamatról és tervezze azt. Ehhez elengedhetetlen, hogy ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek típusait, jellemzőit és azok információs értéke megállapításának szempontjait. Ezen tudásának fokozatos, folyamatos és gyakorlatközpontú fejlesztése segíti őt a feladatokhoz szükséges kritikus és válogató forráskiválasztáshoz és információgyűjtéshez. Tudatosítani szükséges a tanulóknak a könyvtári információszerzéshez, -feldolgozáshoz és -felhasználáshoz kapcsolódóan is az etikai szabályokat, jogi vonatkozásokat.

A könyvtári informatika témakör oktatása során a tanuló a könyvtárak és a könyvtári források használatának alapjaival ismerkedik meg, majd a többi tantárgy keretében megvalósuló, erre a tudására

épülő gyakorlati feladatok során szerez tapasztalatokat az egyes műveltségterületeken és rendszerezi, mélyíti tudását. Mindezek során egyszerre vannak jelen a könyvtárak által nyújtott hagyományos szolgáltatások, és a korszerű társadalmi igényeket kiszolgáló, modern technikai lehetőségek.

A *könyvtári informatika* keretén belül kerül sor annak a megtanítására, hogy milyen módon használhatók a könyvtári és más információforrások a tanulás során. A forrás- és könyvtárhasználat tanulása segít az információkeresés és a tanulás folyamatának megértésében, a tanulási stratégia fejlesztésében. A témakör a gyakorlatközpontúságból adódó folyamatos tevékenykedtetéssel és az együttműködést igénylő csoportmunkával járul hozzá a differenciáláshoz. Mind az anyanyelvi, mind a digitális kulcskompetenciák fejlesztése területén kiemelt jelentősége van az információs problémamegoldás folyamatának, valamint ezek bemutatásának. A könyvtárhasználat tanítása során cél, hogy a tanulók a nyomtatott és a digitális eszközök segítségével önállóan és tudatosan használjanak könyvtárakat, anyanyelvi és idegen nyelvű információforrásokat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	<i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata</i> Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata a könyvtári terek funkciói és a könyvtári abc ismeretében. Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.	
	<i>Könyvtári szolgáltatások. A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.</i> A könyvtár alapszolgáltatásainak használata. A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.	
	<i>Információkeresés</i> Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	
	<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk. A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.	

	<i>Forráskiválasztás</i> A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása. A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.	
	<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése. Saját és mások gondolatainak elkülönítése. A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.	
A fejlesztés várt eredményei ciklus végén	<i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat; el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskolai és lakóhelyi könyvtár alapszolgáltatásainak és a különböző információforrásoknak önálló, alkotó és etikus felhasználása egyszerű tanulmányi feladatok egyéni és csoportos megoldása során.	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	<i>Könyvtártípusok, funkcionális terek</i> Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Az összes könyvtártípus jellemzőinek megismerése, összehasonlítása. Önálló eligazodás a települési közkönyvtárban. A gyermekkönyvtár (-részleg) önálló használata. Könyvtárlátogatás.	
	<i>Könyvtári szolgáltatások</i> Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban.	

	<i>Információkeresés</i> Hatékony, céltudatos információszerzés. Keresett téma kifejezése tárgyszóval. Összetett keresőkérdés megfogalmazása. Megadott szempontok szerint való keresés az iskolai és a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban. Konkrét feladathoz való irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével. A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek tudatosítása, irányított alkalmazása.	
	<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusainak ismerete. Közhasznú adatbázisok használata.	
	<i>Forráskiválasztás</i> A feladatnak megfelelő forrástípus önálló kiválasztása. Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása. Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szakkönyvtár, elektronikus könyvtár, kézikönyv, szaklexikon, szakkönyv, napilap, folyóirat, linkgyűjtemény, keresőkérdés, tárgyszó, szerzői jog, információs érték, felhasznált irodalom jegyzék.	
A fejlesztés várt eredményei ciklus végén	<i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz; a választott forrásokat képes alkotóan és etikusán felhasználni a feladatmegoldásban; képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás); egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskolai és lakóhelyi könyvtár alapszolgáltatásainak és a különböző információforrásoknak önálló, alkotó és etikus felhasználása egyszerű tanulmányi feladatok egyéni és csoportos megoldása során.	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	<i>Könyvtártípusok, funkcionális terek</i> A kézikönyvtár összetételének és tájékozódásban betöltött szerepének megismerése. Nagyobb könyvtárak funkcionális tereinek megismerése.	
	<i>Könyvtári szolgáltatások</i> A kézikönyvtár önálló használata.	

	<i>Információkeresés</i> Hatékony, céltudatos információszerzés. Keresett téma kifejezése tárgyszóval. Összetett keresőkérdés megfogalmazása. Megadott szempontok szerint való keresés az iskolai és a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban. Konkrét feladathoz való irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével. A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek tudatosítása, irányított alkalmazása.
	<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusainak ismerete. Közhasznú adatbázisok használata.
	<i>Forráskiválasztás</i> A feladatnak megfelelő forrástípus önálló kiválasztása. Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása. Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka.
	<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése. Idézés jelölése. A szerzői jogi vonatkozások megértése. Forrásjegyzék összeállítása.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nemzeti könyvtár, bibliográfia
A fejlesztés várt eredményei ciklus végén	<i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz; a választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban; képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás); egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

5. Értékelés

Felső tagozaton az informatika tantárgy keretében van mód a könyvtárhasználat érdemjeggyel való értékelésére.

Alsó tagozaton folyamatos szóbeli értékelést történik minden könyvtári órán.

Naponta törekszünk a pozitív értékelésre, hiszen egyik fő célunk az olvasás, könyv, könyvtár megszerettetése.

6. Kapcsolatok

Az Erdőteleki Mikszáth Kálmán Általános Iskola az Egri Tankerületi Központ révén 2018. szeptember 1-jétől megállapodást kötött a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárral, melynek keretében:

- a Megyei Könyvtár a helyi pedagógiai programnak megfelelően, a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével cseréletétet biztosít: félévente legalább 150 könyvet és egyéb – nevelő-oktató munkát segítő dokumentumot – biztosít helyben történő használatra és kölcsönzésre,
- a nevelő-oktató munkát segítő, ill. a tanulók számára szükséges folyóirat-kínálatot biztosít előzetes igényfelmérés alapján bruttó 30.000 Ft értékben, előzetesen összeállított kínálati lista alapján.